

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»

Ректор _____ Хушвахтзода Қ.Х.
«_____» _____ соли 2021

СТРАТЕГИЯИ РУШДИ

Донишгоҳи миллии Тоҷикистон барои

солҳои 2021-2025

Бо қарори Шӯрои олимони ДМТ
аз «26» феввали соли 2021,
протоколи №8 қабул гардид.

Душанбе – 2021

МУНДАРИҶА

Муқаддима	2- 4
1. Имрӯзи донишгоҳ	4-13
2. Таҳлили муҳити берунӣ	13-17
3. Таҳлили муҳити дохилӣ	18-19
4. Таҳлили муҳити дохилӣ ва берунӣ тибқи усули таҳлили SWOT	19-30
5. Афзалиятҳои стратегияи рушд (дар асоси усули таҳлили SWOT)	30-33
6. Воситаҳои асосӣ ва принципҳои татбиқи Стратегияи рушди ДМТ	34-35
7. Харитаи роҳҳои татбиқи чорабиниҳои марказии стратегияи рушди ДМТ барои солҳои 2021-2025	36-46
8. Нишондодҳои ҳадафманд ва самараноки фаъолияти донишгоҳ барои солҳои 2021-2025..	47-48
9. Рӯйхати аббревиатура ва ихтисораҳо.....	49

МУҚАДДИМА

Стратегияи рушди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2025 идомаи мантиқии «Барномаи рушди ДМТ барои солҳои 2009-2019» буда, дар заминаи «Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030» таҳия гардидааст.

Зарурати ташаккули салоҳиятҳои устувор ва таҳияву татбиқи навоариҳои шартӣ муҳимми таъмини пешрафти дарозмуддат шуда истодааст, ки баланд бардоштани сифати таълим, ҷорӣ намудани навоариҳои дар таҳсилоти олии касбӣ, таъмини натиҷанокии таҳқиқотҳо ва дар истеҳсолот ҷорӣ намудани навоариҳоро назар дорад. Дурнамои дарозмуддати рушди низомии таҳсилоти олии касбии ҷумҳурӣ, пеш аз ҳама, ба принципи мувофиқати сифат ва миқёси таҳсилоти касбӣ ба талаботи таъмини рақобатпазирии

иқтисодиёти кишвар асос меёбад. Донишгоҳи миллии Тоҷикистон муассисаи пешоҳангу парчамбардори низоми таҳсилоти олии касбии ҷумҳурӣ буда, дар сафи пеши дигаргуниҳои соҳа қарор дорад.

Рисолат. Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ҳамчун муассисаи пешбари таҳсилотиву илмии Ҷумҳурии Тоҷикистон идомадиҳандаи мероси илмӣ ва фарҳанги пурғановати миллат буда, барои рушди забону фарҳанги миллии ва таъмини пешрафти илму маориф ва технологияҳо мусоидат мекунад. Рисолати донишгоҳ аз ташаккул додани сармои миллии инсонӣ – оmodасозии мутахассисони рақобатпазир ва ҷавобгӯ ба талаботи бозори меҳнати дохиливу байналмилалӣ, инчунин мусоидат намудан дар расидан ба ҳадафҳои стратегии иқтисодиёти миллии иборат мебошад.

Дурнамо. Нигоҳ доштани таҳкими нақшу мавқеи ДМТ ҳамчун маркази пешбари таълимӣ ва илмии Ҷумҳурии Тоҷикистон; мустаҳкам кардани мавқеи донишгоҳ дар панҷгонаи макотиби олии минтақаи Осиёи Марказӣ ва 300-и донишгоҳҳои пешрафтаи ҷаҳон.

Мақсад. Табдил додани донишгоҳи классикии миллии ба донишгоҳи таҳқиқотӣ.

Ҳадафҳои рушд: 1. Дар заминаи татбиқи равишу усулҳои муосири ташкил ва роҳандозии раванди таълим дар ДМТ ташаккул додани низоми таҳсилоти самараноку рақобатпазир.

2. Баланд бардоштани самаранокии фаъолияти илмӣ-инноватсионӣ дар самтҳои афзалиятноки рушди илм, техника ва технологияи Ҷумҳурии Тоҷикистон;

3. Баланд бардоштани самаранокии низоми идоракунии ДМТ, аз ҷумла тавассути татбиқи равишҳои идоракунии стратегӣ ва қоидаҳои менеҷменти сифат, тақмилдиҳии механизмҳои аудити раванди таълиму таҳқиқотҳои илмӣ, инчунин татбиқи ташаббусҳои нав бо истифода аз усули идоракунии лоиҳавӣ-мақсаднок.

4. Тақвияти қорҳои тарбиявӣ миёни омӯзгорону донишҷӯён, тарбияи ҷавонон дар руҳияи инсондӯстиву эҳтиром ба арзишҳои умумибашарӣ, ҳифзу нигоҳдошти анъанаҳои миллии ва таҳкими ватандӯстӣ.

5. Таъмини шароити муносиб барои таҳсилу фаъолияти муҳассилин ва қорамандони ДМТ бо роҳи пурра ба анҷом расонидани бунёди «Шаҳраки донишҷӯёни ДМТ», инчунин тавассути ҳамгироии шабакавӣ бо донишгоҳҳои пешрафта ва низ дар доираи Донишгоҳи шабакавии ИДМ, Донишгоҳи СҶШ,

таҳкими ҳамкориҳо бо иттиҳодияву ташкилотҳои Тоҷикистон, густариши ҳамкориҳо бо донишгоҳу марказҳои илмии кишварҳои Осиеи Марказӣ, ИДМ ва СҲШ.

6. Баланд бардоштани нуфузи байналмилалӣ донишгоҳ тавассути байналмилалӣкунонии таҳсилоти таҳқиқотҳои илмӣ.

7. Такмили механизми ҳамкорӣ бо корфармоён бо мақсади омодагии кадрҳои соҳибтахассус барои эҳтиёҷоти иқтисодии милли.

8. Таҳияи стратегияи самараноки маркетинг ва низоми босамари пешбурди бренди ДМТ бо мақсади тавсеаи ҷуғрофия ва қаламрави нуфуз, таҳкими мавқеи донишгоҳ дар арсаи байналмилалӣ ва ҷалби маблағҳои иловагӣ барои рушди донишгоҳ.

9. Беҳтар намудани фаъолияти молиявии донишгоҳ тавассути истифодаи самараноки захираҳои мавҷуда, тичоратикунӣ дастовардҳои илмӣ, ҷустуҷӯ ва дарёфти манбаъҳои нави даромадҳои молиявӣ, аз ҷумла бо назардошти истифодаи самараноки содироти хизматрасониҳои таълимӣ.

10. Беҳтарсозии шароити кор, ҳавасмандгардонӣ фаъолияти пурсамари ҳаёти профессорону омӯзгорон, расонидани сатҳи музди меҳнати кормандон то сатҳи миёнаи донишгоҳҳои Осиеи Марказӣ.

Стратегияи рушди ДМТ барои солҳои 2021-2025 тамоюлҳои асосии рушди таҳсилоти олиро дар ҷаҳон инъикос намуда, ба талаботи рушди иҷтимоӣ иқтисодии ҷумҳурӣ ва “Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то 2030” ҷавобгӯ буда, ба меъёрҳои ислоҳоти инноватсионӣ соҳаи маориф ва илм ҷумҳурӣ, ки дар “Консепсияи миллии таҳсилот дар Ҷумҳурии Тоҷикистон”, «Консепсияи рушди таҳсилоти касбӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва «Барномаи рушди инноватсионӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2011-2020 омадааст, ҳамоҳанг буда, натиҷаҳои татбиқи «Стратегияи давлатии рушди бозори меҳнат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давраи то соли 2020» ва Барномаи рушди илмҳои табиатшиносӣ, риёзӣ ва техникӣ барои солҳои 2010-2020»-ро ба инобат гирифта, вазифаҳои аз «Бистсолаи омӯзиш ва рушди илмҳои табиӣ, дақиқ ва математика дар соҳаи илм ва маориф, солҳои 2020-2040» бар меомадаро мавриди назар қарор медиҳад.

Барои ноил шудан ба ҳадафҳои гузошташуда, иҷрои **вазифаҳои зерин** дар мадди назар хоҳад буд:

- ✓ баланд бардоштани сифати фаъолияти таълимию таҳсилотӣ;

- ✓ рушд ва баланд бардоштани сифати корҳои илмӣ-таҳқиқотиву инноватсионӣ;
- ✓ тавсеаи ҳамкориҳои байналмилалӣ;
- ✓ беҳтар кардани корҳои тарбиявӣ ва ҷамъиятӣ, ҷалби бештари ҷавонон ба рушди иҷтимоиву иқтисодии кишвар;
- ✓ рушди инфрасохтор ва татбиқи технологияҳои навтарин дар раванди таълим ва идоракунии донишгоҳ;
- ✓ баланд бардоштани самаранокии фаъолияти молиявӣ иқтисодии донишгоҳ.

I. ИМРӯЗИ ДОНИШГОҲ

Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дар асри XXI пешсафии худро дар низоми таҳсилоти олии Ҷумҳурии Тоҷикистон тақвият дода, низоми таҳсилоти муттасили касбиро амалӣ намуда, паҳноӣ татбиқи барномаҳои таълимии зинаи бакалаврро васеътар сохта, барномаҳои таълимии зинаи магистратура ва докторантраи PhD-ро ҷорӣ намуда, нуфузи таҳсилоти донишгоҳии ҷумҳуриро фароҳам месозад. Айни ҳол донишгоҳ барои аксар соҳаҳои хоҷагии халқи ҷумҳурӣ, инчунин барои кишварҳои минтақаи Осиёи Марказӣ, ИДМ ва СҶШ мутахассисони соҳибкасби равияҳои гуногунро омода мекунад. Дар ДМТ низоми таҳсилоти кредитии мувофиқ ба низоми балонӣ амал намуда, барномаҳои зерин татбиқ мегардад:

- бакалавриат – 120;
- мутахассис – 5;
- магистратура – 84;
- докторантураи PhD – 103.

Фаъолияти таълимии донишгоҳ дар соҳаи таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти баъдидипломӣ дар 19 факулта роҳандозӣ мегардад: механикаю математика, физика, химия, биология, геология, фарматсевтӣ, тиббӣ, таърих, ҳуқуқшиносӣ, иқтисод ва идора, баҳисобгирӣ ва иқтисодиёти рақамӣ, молиявӣ иқтисодӣ, филология, журналистика, филологияи рус, забонҳои Осиё ва Аврупо, фалсафа, муносибатҳои байналмилалӣ ва факултаи муштараки ДМТ ва донишгоҳҳои Ҷумҳурии Беларус, ки дар маҷмӯъ 118 кафедра, аз ҷумла 111 кафедраи тахассусӣ ва 7 кафедраи умумидонишгоҳиро муттаҳид мекунанд.

Дар назди ДМТ инчунин сохторҳои зерин амал мекунанд:

- ✓ Институти илмӣ-таҳқиқотӣ;
- ✓ Донишкадаи такмили ихтисоси омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- ✓ Институти Конфутсий;
- ✓ Маркази русӣ;
- ✓ Литсейи табиӣ ва риёзӣ;
- ✓ Матбаа;
- ✓ Парки технологӣ.

Ғановати донишгохро инфрасохтору дорониҳои зерин собит месозанд:

- ✓ Китобхонаи илмӣ (дорони зиёда аз 1 миллион нусха китоб, маҷалла ва рӯзномаҳо, аз ҷумла беш аз 910 ҳазор китоб ва 1672 дастхати қадима);
- ✓ 103 озмоишгоҳи таълимӣ;
- ✓ 14 лабораторияи илмӣ;
- ✓ 10 маркази интернетӣ;
- ✓ 39 синфхонаи компютерӣ;
- ✓ 13 синфхонаи лингофонӣ;
- ✓ Маркази омӯзиши забонҳо;
- ✓ Маркази биотехнология;
- ✓ Маркази таъбу нашр, тарҷума ва баргардон;
- ✓ Маркази технологияҳои иттилоотӣ ва таълими фосолавӣ;
- ✓ Маркази таҳқиқотҳои сотсиологӣ ва мониторинг;
- ✓ Ансамбли халқии “Наврӯз”;
- ✓ Курси омодагӣ;
- ✓ 4 толори варзишӣ;
- ✓ 3 пойгоҳи таълимӣ-таҷрибавӣ; ✓ Профилактория (дармонгоҳ); ✓ Бунгоҳи тиббӣ.

Муваффақияти ДМТ ҳосили фаъолияти босамари ҳайати профессорону омӯзгорони таҳассусманди он мебошад, ки шоистаи ифтихори донишгоҳанд. Ҳайати илмӣ-омӯзгории ДМТ-ро 1 625 омӯзгор, аз ҷумла 1 310 омӯзгори штатӣ ташкил медиҳанд, ки миёни онҳо:

- ✓ 12 академики Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон;
- ✓ 13 узви вобастаи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон;
- ✓ 178 доктори илм;
- ✓ 545 номзади илм мебошанд.

Аз шумораи умумии ҳайати устодон 55,2 фоизро номзадони илм ва 13,6 фоизро докторони илм ташкил медиҳанд. Дар тӯли 3 соли охир (2018-2020) омӯзгорон ва кормандони донишгоҳ 377 рисолаи номзадӣ ва 47 рисолаи докторӣ дифоъ карданд, яъне ҳамасола ба ҳисоби миёна устодони донишгоҳ 125 рисолаи номзадӣ ва 15 рисолаи докториро дифоъ мекунанд.

Дар ДМТ 25 736 донишҷӯ таҳсил мекунад, ки аз ин шумора 18 782 нафар ё 73 фоизашон дар шӯбаи рӯзона таҳсил менамоянд (ба ҳолати 30.12.2020). Аз шумораи умумии донишҷӯён 9 461 нафар ё 36,8 фоизро занону духтарон ташкил медиҳанд. Дар ДМТ 1 417 нафар дар магистратура ва докторонтураи PhD таҳсил мекунанд, ки ин 5,5 фоизи шумораи умумии донишҷӯёни донишгоҳро ташкил медиҳад. Аз шумораи умумии донишҷӯёни донишгоҳ 245 нафар ё наздик 1 фоизро шаҳрвандони кишварҳои хориҷӣ мебошанд. Дар ДМТ шаҳрвандони Афғонистон, Қазоқистон, Қирғизистон, Покистон, Русия, Туркманистон, Чин, Ўзбекистон ва дигар кишварҳо таҳсил мекунанд.

Аз соли 2014 (соли таъсисёбии рейтинг) ДМТ дар рейтинги муассисаҳои таҳсилоти олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз ҷониби Агентии назорати маорифи назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида мешавад «Беҳтарин донишгоҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон» доништа шуда, аз рӯи баҳогузориҳои нашрияи ғайридавлатии «Тоҷикистон» низ доимо дар ҷойи аввал меистад.

ДМТ бо зиёда аз 100 корхонаю ташкилот ва вазорату идораҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз қабилӣ Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон ва институтҳои он, Маркази таҳқиқоти стратегӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҶСК «Ширкати Алюминии Тоҷик», ҶСК «Нафту газ», ҶСК «Комбинати Шири Душанбе», ҶСК «Ширин», БДА «Амонатбанк», ҶСК «Ориёнбанк», Муассисаи давлатии «Маҷмаи тиббии ҷумҳуриявии «Истиклол», АМИТ «Ховар» ва ғайра шартномаҳои ҳамкорӣ дорад, ки донишҷӯён дар онҳо таҷрибаҳои истеҳсоли ва пешаздипломӣ гузашта, баъдан ба кор таъмин карда мешаванд.

Таҳсилот

Дар давраи аз соли 2016 то 2020 дар ДМТ 14 ихтисоси нав, аз ҷумла 13 барномаи таълими зинаи бакалавриат ва 1 барномаи таълими зинаи мутахассис кушода шуд. Дар донишгоҳ ба таҳияи барномаҳои таълимии зинаи магистратура диққати калон дода мешавад. Дар соли таҳсили ҷарӣ (2020-2021) дар ДМТ аз рӯи 65 барномаи магистрӣ 1 305 нафар донишҷӯ таҳсил мекунанд.

Аз соли 2016 то 2020 фармоиши давлатӣ барои тайёр кардани мутахассисон дар гурӯҳҳои буҷавӣ аз 943 ба 1 247 ё 32,2 фоиз афзуд.

Соли 2016 факултаи муштаракӣ ДМТ бо донишгоҳҳои Ҷумҳурии Беларус таъсис дода шуд, ки он бо Донишгоҳи давлатии Беларус (аз соли 2016), Институти байналмилалӣ экологии ба номи А.Д. Сахаров назди Донишгоҳи давлатии Беларус (2017), Донишгоҳи давлатии технологияи Беларус (2018) барномаҳои таълимии муштаракро дар зинаи бакалавриат аз рӯи принсипи 2+2 (2+2,5) бомуваффақият татбиқ карда истодааст. Аввалин хатмкунандагон ин барномаҳои таълимии муштарак донишгоҳҳои Белоруссияро хатм намуда, дар корхонаву муассисаҳои Тоҷикистон ва берун аз он ба кор фаро гирифта шудаанд.

Дар доираи Консорсиуми Донишгоҳи шабакавии ИДМ, ки 38 донишгоҳро муттаҳид месозад, ДМТ 6 барномаи муштаракӣ магистриро аз рӯи принсипи 1+1 амалӣ менамояд. Инчунин дар доираи Донишгоҳи СХШ, ки 74 донишгоҳро муттаҳид мекунад, ДМТ 5 барномаи магистриро татбиқ карда истодааст.

ДМТ шабакаи кафедраҳои тахассусӣ ва кабинетҳои методиро дар назди корхонаву муассисаҳо васеъ менамояд. Ба тақвияти инфрасохтори кафедраҳои тахассусии назди муассисаҳои тиббӣ (айни ҳол дар назди муассисаҳои тиббии пойтахт 9 кафедра амал менамояд) диққати калон дода мешавад. Дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии шаҳри Душанбе 11 кабинети таълимию методӣ созмон дода шудааст, ки фаъолияти самаранок доранд.

Дар панҷ соли охир (2016-2020) бо ҷои кор таъмин намудани хатмкунандагони ихтисосҳои равияи омӯзгорӣ ДМТ 95% -ро ташкил дод. Мувофиқи натиҷагирии пурсиши аввалини миллии хатмкунандагон, ки аз ҷониби Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар солҳои 2019-2020 гузаронида шуд, 98 фоизи хатмкунандагони ихтисосҳои равияи омӯзгорӣ ва информатикаи ДМТ ба бозори меҳнат баромада дар давоми 12 моҳи аввали баъд аз хатми донишгоҳ бо ҷои кор таъмин гардиданд.

Соли 2018 ДМТ аз аккредитатсияи навбатии давлатӣ бомуваффақият гузашта, ба муҳлати то соли 2023 соҳиби шаҳодатномаи фаъолият гардид. **Илм**

ДМТ муассисаи пешбари илмии Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад. Дар донишгоҳ дар доираи мавзӯҳои илмӣ-таҳқиқотӣ фаёлона корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ бурда мешавад. Соли 2010 устои донишгоҳ академик Н. Раҷабов бо ҷоизаи байнидавлатии кишварҳои ИДМ «Ситораҳои Иттиҳод» сарфароз гардид. Дар солҳои 2004, 2005, 2007 бо қарори раёсати Пажӯҳишгоҳи биографияи Амрико ба Н. Раҷабов унвони «Одами сол» дода шуд.

Солҳои 2014-2019 занони муҳаққиқи донишгоҳ дар намоишгоҳу форумҳои байналмилалӣ занони ихтироъкор, ки дар Кореяи Ҷанубӣ баргузор мегарданд, медалҳои тилло ба даст оварданд.

Дар давраи аз соли 2010 то 2020 зиёда аз 30 нафар олими ҷавони донишгоҳ, ки дар соҳаи илм ва техника ба натиҷаҳои баланд ноил гаштанд, бо Ҷоизаи давлатии ба номи Исмоили Сомонӣ сарфароз гардонда шуданд.

Фаъолнокии ҳайати профессорону омӯзгорони донишгоҳ дар ҷопи мақолаҳои илмӣ 1,9 маротиба афзуда, аз наشري 2 579 мақола дар соли 2011 ба наشري 4 828 дар соли 2020 расид, аз ҷумла дар ин давом ҷопи мақолаҳои устодону кормандон дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи вориди системаи иттилоотӣ таҳлили иқтибосҳои илмӣ Scopus ва Web of Science 5 маротиба афзудааст.

Олимони донишгоҳ дар доираи лоиҳаҳои байналмилалӣ бо шарикони худа аз Донишгоҳи Берген (Норвегия), Институти химияи Макс Планк (Олмон) таҳқиқоти муштарак анҷом медиҳанд. Барои тайёр кардани кадрҳои баландхаттисос донишгоҳ бо марказҳои пешқадами илмӣ Федератсияи Россия, Чин, Белоруссия ва дигар кишварҳо ҳамкорӣ мекунад.

Дар донишгоҳ ҳаҷми маблағгузори таҳқиқотҳо мунтазам меафзояд. Барои харидории асбобҳои ҷенкунӣ, реактивҳои кимиёвӣ, моддаҳои фаёли биологӣ ва гузаронидани таҳқиқоти илмӣ 8,6 млн. сомонӣ сарф карда шуд. Ҳаҷми корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ ва таҷрибавию конструктории дар Институти илмӣ-таҳқиқотии ДМТ гузаронидашуда 2 маротиба афзуда, маблағгузори як лоиҳаи илмӣ аз 46,9 ҳазор сомонии соли 2011 ба 91,7 ҳазор сомонӣ дар соли 2019 расонида шуд.

Теъдоди шӯроҳои диссертатсионӣ аз 7 ба 21 адад расид. Муваффақияти муҳимми донишгоҳ дар тайёр кардани кадрҳои илмӣ ва илмӣ-омӯзгорӣ нигоҳ

доштани шӯроҳои диссертационӣ барои дифои рисолаҳои номзадӣ ва докторӣ дар КОА-и ФР мебошад. Дар маҷмӯъ, моҳи декабри соли 2020 дар ДМТ 21 шӯроҳои диссертационӣ аз рӯи 43 ихтисос амал мекунад. Чораҳои андешидашуда заминаи он гардиданд, ки ҳимояи рисолаҳои номзадӣ ва докторӣ дар шӯроҳои диссертационии ДМТ қариб ду маротиба – аз 68 рисола (аз ҷумла 8 рисолаи докторӣ) дар соли 2016 то 131 рисола (аз ҷумла 15 рисолаи докторӣ) дар соли 2020 афзояд. Умуман, дар давраи аз соли 2016 то 2020 дар шӯроҳои диссертационии ДМТ 64 рисолаи докторӣ ва 487 рисолаи номзадӣ дифоъ карда шуд.

Самаранокии аспирантура дар даҳсолаи охир 2,5 маротиба афзудааст (аз 19% дар соли 2010 то 46,9% дар соли 2020).

Дар байни донишгоҳҳо ва муассисаҳои илмии Ҷумҳурии Тоҷикистон ДМТ дар патентонии натиҷаҳои кори зеҳнии олимони худ мавқеи пешсаф дорад.

Дастоварди бузурги донишгоҳ таъсиси матбаа ва ташкили фаъолияти нашриётӣ мебошад. Имрӯз маркази таъбу нашр, тарҷума ва баргардони донишгоҳ 4 баҳши маҷаллаи илмии “Паёми ДМТ” ва 2 баҳши маҷаллаи илмии “Илм ва иноватсия”, маҷаллаҳои илмии “Ҳаёти ҳуқуқӣ”, “Давлатшиносӣ” ва “Тоҷикистон: иқтисодиёт ва идоракунии”-ро омодаву нашр ва дар саҳифаи интернетии маҷалла ҷой мекунад.

Фаъолияти байналмилалӣ

Инкишофи робитаҳои байналмилалӣ илмию маърифатӣ, афзоиши теъдоди муҳассилини хориҷӣ ва густариши ҷуғрофиёи онҳо ва дар маҷмӯъ, андешидани чораҳои самарабахш баҳри байналмилалӣ сохтани таҳсилоту илм яке аз самтҳои афзалиятноки фаъолияти донишгоҳ ба ҳисоб меравад. Дар тӯли 5 соли охир (2016-2020) ДМТ бо 186 донишгоҳу марказҳои илмии кишварҳои хориҷӣ ёддошти тафохум ва созишномаҳои ҳамкорӣ ба имзо расонда, бо ин шумораи умумии шарикони хориҷӣ ба 289 адад расид.

Фаъолияти байналмилалӣ дар солҳои охир ба яке аз самтҳои муҳимми фаъолияти донишгоҳ табдил ёфтааст. Анҷом додани таҳқиқотҳои муштараки илмӣ, амалӣ кардани барномаҳои муштараки таълимӣ дар зинаҳои бакалавриат ва магистратура ва дар маҷмӯъ, густариши ҳамкорихои гуногунсамт бо шарикони хориҷӣ динамикаи устувори касб кардааст. Аз ҷумла ДМТ бо чунин донишгоҳҳои пешрафтаи ҷаҳон ҳамкорӣ дорад:

- ✓ Донишгоҳи давлатии Москва ба номи М.В. Ломоносов (Русия)
- ✓ Донишгоҳи дӯстии халқҳои Русия (Русия)
- ✓ Донишгоҳи Синхуа (Чин)
- ✓ Донишгоҳи Пекин (Чин)
- ✓ Донишгоҳи Кобул (Афғонистон)
- ✓ Донишгоҳи давлатии Беларус (Беларус)□
- ✓ Донишгоҳи миллии Авруосиё ба номи Л.Н. Гумилёв (Қазоқистон)□
- ✓ Донишгоҳи Порту (Португалия)□
- ✓ Донишгоҳи Париж 1 Пантеон Сорбона (Франса)□
- ✓ Донишгоҳи Масарик (Чумҳурии Чех)
- ✓ Донишгоҳи байналмилалӣ исломӣ (Покистон) ✓ Донишгоҳи Филипс Марбург (Олмон) ✓ Донишгоҳи Ягелон (Польша) ва ғайра.

Кластери таълимии ДМТ

Дар сохтори ДМТ литсей, курси тайёрӣ, Донишкадаи тақмили ихтисоси омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ, Институти Конфутсий, Маркази русӣ ва Маркази омӯзиши забонҳо бомуваффақият фаъолият дошта, хузури донишгоҳро чи дар таҳсилоти пешаздипломӣ ва чи баъдидипломӣ таъмин менамоянд.

Дар литсейи равияи табию риёзии ДМТ 348 нафар хонанда таҳсил мекунад. Дар тӯли 5 соли охир (2016-2020) ҳама (100%) хатмкардагони литсей ба муассисаҳои таҳсилоти олии ватанӣ ва кишварҳои хориҷӣ дохил шуданд. Хонандагони литсейии донишгоҳ мунтазам дар олимпиадаҳои шаҳрӣ ва ҷумҳуриявӣ байни мактаббачагон ҷойҳои намоён ишғол карда, бо ҷоиҳои ифтихорӣ сарфароз мегарданд.

Донишкадаи тақмили ихтисоси омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Чумҳурии Тоҷикистон дар назди ДМТ бо Қарори Ҳукумати Чумҳурии Тоҷикистон дар соли 2011 таъсис ёфтааст. Дар ДТИОМТОКҚТ-и назди донишгоҳ ҳар сол зиёда аз 1200 нафар омӯзгори донишгоҳу коллеҷҳои Тоҷикистон аз курсҳои тақмили ихтисос мегузаранд. Дар ДМТ инчунин аз соли 2016 инҷониб курсҳои сайёр барои устодони донишгоҳҳои минтақавӣ, аз ҷумла дар шаҳрҳои Бохтар, Хучанд, Хоруғ, Кӯлоб ва минтақаи Рашт ташкил карда мешаванд.

Институти Конфутсий ДМТ соли 2009 бо дастгирии Дафтари марказии Институти Конфутсий (Ҳанбан) ва дар ҳамкорӣ бо Донишгоҳи омӯзгорӣ

Синзян таъсис ёфта, дар як муддати кӯтоҳ ба маркази муҳимми омӯзиш ва паҳн кардани забон ва фарҳанги чинӣ табдил ёфт. Институти Конфутсии ДМТ солҳои 2011, 2012 ва 2018 ҳамчун «Институти намунавии Конфутсий» дар миёни зиёда аз 500 Институти Конфутсии ҷаҳон шинохта шуд. Институти Конфутсии ДМТ дорои шабакаи васеи намояндагиро ва марказҳо дар шаҳри Душанбе ва минтақаҳои ҷумҳурӣ буда, фаъолияти онҳоро ҳамоҳанг мекунад, аз ҷумла ба онҳо кумаки методӣ расонда, бо ин муассисаҳои таълимӣ омӯзгорони соҳибзабонро сафарбар месозад.

Аз соли 2010 инҷониб дар ДМТ “Маркази русӣ” фаъолият дорад. Самти фаъолияти “**Маркази русии ДМТ**”, пеш аз ҳама, ба паҳнсозии забони русӣ нигаронида шуда, вазифаи худро асосан тавассути мусоидат намудан ба баланд бардоштани таҳассуси касбии омӯзгорони забони русии муассисаҳои таълимии ҷумҳурӣ ва таъминоти методии мактабҳо, коллечҳо ва донишгоҳу донишкадаҳо амалӣ менамояд.

Маркази омӯзиши забонҳо барои таълими забони тоҷикӣ ба кормандони намояндагирои дипломатии давлатҳои хориҷӣ дар шаҳри Душанбе, инчунин омӯзонидани забонҳои тоҷикӣ ва русӣ ба муҳаққиқони хориҷие, ки дар Тоҷикистон таҳқиқоти илмӣ доранд, таъсис ёфтааст. Дар тӯли 5 соли охир (2016-2020) беш аз 250 нафар шаҳрванди хориҷӣ аз Чин, ИМА, Чехия, Словакия, Ирландия, Британияи Кабир, Полша, Арабистони Саудӣ, Чин, Покистон, Ҳиндустон, Эрон ва ғ. аз курсҳои забонмӯзӣ гузаштанд.

Фаъолияти беруназдонишгоҳӣ

ДМТ дар ҳаёти таълимӣ, илмӣ ва ҷамъиятии Тоҷикистон мавқеи хосро ишғол менамояд. Саҳми ДМТ дар тарбияи муҳаққиқон ва олимони идоракунанда, менечерони соҳаи маориф ва илм ва дигар соҳаҳои хоҷагии халқ низ хеле назаррас аст. Дар баробари фаъолияти таълимӣ ва илмӣ, ДМТ дар муайян намудани мушкилоти дорои аҳамияти иҷтимоидоштаи ҷомеа, аз қабилӣ масъалаҳои экологӣ, беҳтар намудани муҳити зист ва дастгирии иҷтимоии маъҷубон мавқеи фаъолро ишғол мекунад. Донишҷӯён ва омӯзгорон мунтазам чорабиниҳои экологӣ мегузаронанд. ДМТ мактабинтернати ҷумҳуриявии шаҳри Ҳисорро сарпарастӣ намуда, ба он пайваста кумак мерасонад. ДМТ барои сокинони хиёбони Рӯдакии ноҳияи Исмоили Сомони шаҳри Душанбе майдончаи варзишии муосир сохта тӯхфа намуд.

Дар ДМТ рӯзҳои 24-27 октябри соли 2019 таҳти сарпарастии Ассотсиатсияи донишгоҳҳои Осиё Форуми III донишҷӯён таҳти унвони «Тоҷикистон-Осиё-2019» баргузор гардид, ки дар кори он зиёда аз 250 нафар донишҷӯёни фаъолу сарварони ҷамъиятии ҷавонон аз донишгоҳҳои аз ҷониби ассотсиатсия аз Қазоқистон, Қирғизистон, Русия ва Тоҷикистон, инчунин донишҷӯёну ҷавонон аз Афғонистону Ўзбекистон ширкат варзиданд.

Инфрасохтор

Масоҳати умумии биноҳои донишгоҳ 102 ҳазор метри мураббаъро ташкил медиҳад. Моҳи январи соли 2021 бинои нави таълимӣ барои факултетҳои иқтисодии донишгоҳ бо масоҳати 18 164 ба истифода дода шуд. Бо ин берун аз кампуси «Шаҳраки донишҷӯёни ДМТ» танҳо 3 факултет, литсей, кафедраи ҳарбӣ ва бинои маъмурии раёсати донишгоҳ монданд. Соли 2021, то 30-юмин солгарди Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба истифода додани иншооти зерин ба нақша гирифта шудааст:

- маҷмааи нави варзишӣ бо масоҳати 3 000 метри мураббаъ, ки дорои ҳавзи шиноварии пӯшида бо андозаи 50x21 метр аст;
- бинои нави душӯна барои Институти Конфутсий бо масоҳати 8 600 метри мураббаъ;

Дар давраи аз соли 2018 то 2020 системаи гармидиҳии биноҳои таълимӣ ва хобгоҳҳои донишгоҳ комилан нав карда шуд.

ДМТ аз соли 2010 инҷониб матбааи худро дорад. Солҳои охир барои матбаа таҷҳизоти муосири полиграфӣ харида шуда, он бо барномаҳои махсуси компютерӣ таъмин гардид.

Инфрасохтори иттилоотии ДМТ

Бо ёрии мутахассисони соҳаи технологияҳои иттилоотӣ иртиботии донишгоҳ системаҳои гуногуни иттилоотӣ бомуваффақият таҳия ва татбиқ карда мешаванд. Дастовардҳои зерин таҷассумгари рушди инфрасохтори рақамии донишгоҳ дар солҳои 2016-2020 мебошанд:

- ✓ иловатан 7 сервер харидорӣ ва мавриди баҳрабардорӣ қарор дода шуд, ки бо ин теъдоди серверҳои донишгоҳ ба 11 адад расид;
- ✓ таҷҳизоти компютери идорӣ ва таълимӣ донишгоҳ 27 % нав карда шуд;
- ✓ портали таълимӣ таҳсилоти фосилавӣ – www.fosilavi.tnu. таҳия ва мавриди истифода қарор дода шуд;
- ✓ сомонии нави донишгоҳ коркарду ба фаъолият шурӯъ кард;

- ✓ дар утоқҳои инфиродии донишҷӯёни таҳсилоти фосилавӣ таъминоти махсуси барномавӣ барои зеркашӣ ва корбарии манбаъҳои таълимии электронӣ сохта шуд;
- ✓ портали махсус иттилоотӣ барои донишҷӯёни зинаи бакалаврият ва магистратура сохта шуд, ки аз он донишҷӯён маълумоти инфиродиро дар хусуси раванди таҳсилашон пайдо мекунанд;
- ✓ ҳама мақолаҳои маҷаллаи илмии «Паёми ДМТ» (ҳамаи чор силсила) аз соли 2009 то имрӯз рақамӣ карда шуда, дар сомонаи www.vestniktnu.com ҷойгир карда шудаанд ва низ мақолаҳои илмӣ дар сомонаи www.e-library.ru ҷойгир мешаванд.

Рушди захираҳои кадрӣ

Ташаккули иқтидори кадрӣ ва рушди касбии онҳо яке аз вазифаҳои асосии донишгоҳ маҳсуб меёбад. Сатҳи кормандони илмӣ-омӯзгории унвондор дар 5 соли охир аз 50,1%-и соли 2016 то ба 55,2% дар соли 2020 расида, дар ин давом Ҷоизи докторони илм дар донишгоҳ аз 10,9 то 13,6 афзоиш ёфтааст. Дар ин давра 9 профессори донишгоҳ ба ҳайси академик ва аъзо-корреспонденти Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон интихоб шуданд. Сиёсати донишгоҳ дар самти кор бо ҷавонон ва омода кардани кадрҳои илмӣ ва илмӣ-омӯзгорӣ самараи мусбат дода истодааст, синни миёнаи докторони илм аз 69 сол дар соли 2016 ба 58 сол дар соли 2020 расид, синни миёнаи номзадҳои илм мутаносибан аз 55 то 48 сол кам гардид.

ДМТ маркази бонуфуз ва муваффақи оморасозии кадрҳои илмӣ барои дигар донишгоҳҳо ва муассисаҳои илмии Тоҷикистон ва кишварҳои минтақа боқӣ мемонад. Дар тӯли 5 соли охир (2016-2020) 39 нафар, аз ҷумла 14 шахрванди Афғонистон, 25 шахрванди Эрон ба ҳайси унвонҷӯ, аспирант ва докторанти PhD ба таҳқиқот машғул шуда, рисолаҳои худро ҳимоя карданд.

ДМТ ҳамеша мекӯшад, ки аз ҷиҳати пардохти маоши кормандон дар миёни донишгоҳҳои Тоҷикистон пешсаф бошад. Музди миёнаи меҳнатии ҳайти профессорону омӯзгорон ва кормандон дар соли 2020 нисбат ба соли 2016 ба андозаи 35 дарсад афзуд ва нисбат ба соли 2010 бошад қариб 3 маротиба зиёд аст.

Раёсати донишгоҳ ба вазъи иҷтимоии устодону кормандон таваччуҳи ҳамешагӣ дорад. ДМТ дорои хобгоҳи оилавӣ бо 143 хона, аз ҷумла 13 хонаи якхучрагӣ, 118 хонаи духучрагӣ ва 12 хонаи сеҳучрагӣ барои омӯзгорон ва

кормандон буда, пайваста қобили истифода будан ва баҳрабардони шоистаи онро таъмин менамояд.

II. ТАҲЛИЛИ МУҲИТИ БЕРУНИ

1. Афзалиятҳои рушди таҳсилоти олии ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар “Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030”, инчунин дар “Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон то соли 2020” таъкид гардида, эълон гардидани «Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илм маориф, солҳои 2020-2040» ин ҳадафҳои рушдро дақиқтар карда, дар партави ҳадафи чоруми стратегӣ – гузаштан аз шакли рушди аграрӣ-саноатӣ ба шакли рушди саноатӣ-аграрӣ дар назди таҳсилоти олии ва илми ҷумҳурӣ вазифаҳои нав мегузоранд.

Низоми муосири таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки 39 муассисаи таҳсилоти олии касбиро фаро мегирад, айна ҳол гузаришро ба низоми аврупоии таҳсилоти олии ба принципҳои болонӣ асосёфта анҷом медиҳад. Вобаста ба ин, дар назди таҳсилоти олии вазифаи ҳамаҷониба татбиқ намудани навоариҳо, пеш аз ҳама, татбиқи навоариҳо мебошад дар раванди таълим, таҳқиқотҳои илмӣ ва идоракунии донишгоҳ сурат гирад.

Муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Тоҷикистон дар зинаи таҳсилоти бакалавр аз рӯи беш аз 300 ихтисос, дар зинаи магистратура аз рӯи 115 ихтисос мутахассис тайёр мекунанд. Дар рафти ислоҳоти низоми таҳсилоти олии даврони истиқлолият аксар донишқадаҳо ба донишгоҳҳо табдил дода шуданд, ки дар байни онҳо чунин донишгоҳҳои дар низоми таҳсилоти олии касбии кишвар мақоми муҳим дошта, ба монанди Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Ш. Шотемур, Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абуалӣ ибни Сино, Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.С. Осимӣ, Донишгоҳи давлатии тичоратии Тоҷикистон, Донишгоҳи технологии Тоҷикистон, инчунин донишгоҳҳои калони музофотӣ, ба монанди Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи Б.Ғ. Ғафуров, Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ, Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав, инчунин муассисаи таҳсилоти олии касбии байнидавлатӣ – Донишгоҳи славянии Россияву Тоҷикистон (соли 1996 таъсис ёфтааст) рақибони сазовори Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дар бозори хизматрасонии таҳсилоти олии ҷумҳурӣ мебошанд. Ин донишгоҳҳо дорои мактабҳои илмӣ-омӯзгории

пешрафта, базаи таълимии ҳозиразамон ва озмоишгоҳҳои фанӣ чихозонида буда, аз усулҳои муосири тайёр кардани кадрҳо васеъ истифода мебаранд. Баъзе аз ин донишгоҳҳо дар ҷумҳурии маркази асосии омодаسازی, бозомӯзӣ ва такмили ихтисоси кадрҳои соҳаи унвони донишгоҳ мебошанд.

Муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шароити ҷаҳонишавии муносибатҳои иқтисоди ҷаҳонӣ ва дарачаи баланди ҳаракату ҳичрати байналмилалии кадрҳо бо донишгоҳҳои кишварҳои хориҷӣ, пеш аз ҳама, Русия, Чин, Белоруссия, Қазоқистон, қисман ИМА, инчунин баъзе кишварҳои Осиё ва Аврупо рақобати амиқ доранд. Ба ҳисоби миёна тақрибан 11% донишҷӯён (аз ҳисоби умумии донишҷӯёни шаҳрвандии Ҷумҳурии Тоҷикистон дошта) ба макотиби олии кишварҳои пешрафтаи ҷаҳон барои гирифтани дарачаи таҳсилоти бакалавр дохил мешаванд (ба истиснои соли 2020, ки бемории фарогири КОВИД-19 сабаби маҳдудияти рафту омади одамон гардид). Аксаран ин гурӯҳ ҷавонони болаёқату донандаи забонҳои хориҷӣ мебошанд. Ин ҳолат аз донишгоҳҳои ватанӣ сарфи талошҳои иловагиро баҳри баланд бардоштани рақобатнокии муассиса, чи дар сатҳи минтақаи Осиёи Марказӣ ва чи дар сатҳи байналмилалӣ тақозо менамояд.

Дар СМР – 2030 дар назди таҳсилоти олии вазифаи ҳарчи бештар ба инобат гирифтани талаботи бозори меҳнат гузошта шудааст. Таҳсилоти олии ҳадафҳои таъмини рушди босуботи давлату ҷомеаро пайравӣ намуда, стратегияи миллии гузариш ба шакли саноатӣ-аграрии рушдро асос доништа, раванди иттилоотикунонӣ ва рақамикунонии иқтисодиёти ҷаҳонро ба инобат гирифта дар даҳсолаи наздик дигаргуниҳоро бештар мутобиқ сохтани таълиму тадрис ва таҳқиқоту пажӯҳишҳои илмӣ ба талаботи иқтисодиёту бозори меҳнат идома медиҳад. Донишгоҳ минбаъд ба рақамикунонидани хизматрасониҳои таҳсилотӣ ва дастрастар кардани онҳо таваччуҳи бештар хоҳад дод. ДМТ сиёсати кушодани ихтисосҳои нав, алалхусус дар равияҳои техникӣ, муҳандисӣ, тиббӣ ва дақиқу табиатшиносии аҳамияти татбиқӣ дошта идома дода, ихтисосҳои ба талаботи замон ҷавобгӯ набударо ихтисор хоҳад кард. Донишгоҳ ҳамкориро бо шарикони хориҷӣ баҳри омода намудани мутахассисони соҳаи илмҳои дақиқ ва табиатшиносӣ дар зинаҳои бакалавр ва магистратура дар доираи барномаҳои муштаракӣ таълимӣ идома хоҳад дод. ДМТ тасмим дорад, ки дарсҳои амалии фанни информатикаро дар тамоми ихтисосҳо зиёд кунад.

Дар шароити муосири рушд, пеш аз ҳама, дар шароити суръатёбии навоариҳои техникӣ технология талаботи бозори меҳнат низ тағйир меёбад, ки ин таҳсилоти олии касбиро бо ҳолиҳои нав рӯ ба рӯ мекунад. Таҳия ва татбиқи барномаҳои таҳсилоти баъдидипломӣ ва иловагӣ, коркарди барномаҳои махсуси таълимии зинаи таҳсилоти олии фармоиши ягон корхона (ташкилот)-и мушаххас самти алоҳидаи фаъолияти донишгоҳҳо гардида истодааст. ДМТ дорои таҷрибаи ғании омода кардани кадрҳо тибқи барномаҳои таълимии таҳсилоти дуҷуми олии буда, инчунин кадрҳои баландхаттисоси омӯзгорӣ дошта, таҷрибаи бойи ҳамкорӣ бо корфармоёни калон андӯхтааст. Ин ҳама имкон медиҳанд, ки барномаҳои нави таҳсилоти олии касбӣ таҳия ва амалӣ карда шаванд. Тибқи арзёбиҳо, зарурати бозомӯзӣ бо мақсади соҳиби маълумоти олии дуҷум шудан соҳаҳои наздик динамикаи афзоиши солҳои 7-10 фоизро нигоҳ медорад. Ин маънои онро дорад, ки дар дурналҳои наздик теъдоди донишҷӯёни барномаҳои таҳсилоти олии дуҷуми ДМТ аз 940 донишҷӯ дар соли таҳсили 2019-2020, ба беш аз 1300 донишҷӯ дар соли хониши 2024-2025 хоҳад расид.

2. Дар назди таҳсилоти олии вазифаи навосозии иқтисодии миллии таҳқиқотҳо ва пажӯҳишҳои илмӣ, рушди мактабҳои илмӣ миллии, раванасозии фаъолияти онҳо ба татбиқи самтҳои афзалиятноки таҳқиқоти илмӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон, мусоидат намудан ба ҷаҳиши инноватсионӣ технологияи ҷумҳурӣ истодааст. Ислоҳоти низомии таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон, асосан, ба раванди таълим таъсир расонида, онро ба куллӣ дигаргун сохт. Аммо тағйирот дар сиёсати таҳқиқотӣ, маблағгузорию илм, тичоратикунони дастовардҳои илмӣ ҳанӯз ба талаботи замони ҷавобгӯ нест.

3. СМР-2030 сармояи инсонӣ ва ҷузъҳои асосии он – маориф ва илмро ҳамчун омилҳои асосии рушди инноватсионии давлат, муҳимтарин шартҳои баланд бардоштани амнияти миллии ва рақобатпазирии иқтисоди миллии муайян мекунад. Дар ин самт чораҳои таъхирнопазир андешида, дар низомии таҳсилоти олии касбӣ стандартҳои байналмилалӣ таҳсилотро ҳамчониба ҷорӣ намудан зарур аст. Таҳкими нақши давлат дар интиҳоб ва дастгирии самтҳои афзалиятноки илму техника дар назар дошта мешавад. Тақвияти иқтисодии кадрӣ ва илмӣ ҷумҳурӣ муҳимтарин ҷузъи таъмини рушди инноватсионии таъйиноти иҷтимоидоштаи ҷумҳурӣ доништа мешавад. Ҳалли вазифаи қонеъсозии талаботи рӯзафзуни иқтисодӣ мамлакат бо мутахассисони

соҳибкасби донандаи забонҳои хориҷӣ ва дорои малакаҳои истифодабарандагони моҳири технологияҳои иттилоотӣ-иртиботӣ ба уҳдаи низоми таҳсилоти олий гузошта шудааст.

4. Бо аз байн рафтани даврони иқтисоди нақшавӣ низоми тақсимои хатмкунандагони мактабҳои олий алтернативаи сазовори танзими рушди касбии мутахассисони ҷавони нав ба бозори меҳнат воридгардидаро пайдо карда натавонист. Айни ҳол танҳо хатмкунандагони ихтисосҳои равияҳои омӯзгорӣ ва тиббии дар асоси маблағҳои буҷетӣ (маблағҳои давлатӣ) таҳсилкарда бо роҳхат ба ҷои кор таъмин ва ҳозиршавии онҳо ба ҷои кори таъйиншуда назорат карда мешавад. Ҳамсола мактабҳои олии ҷумҳуриро зиёда аз 40 ҳазор мутахассис хатм мекунанд (44,6 ҳазор дар соли 2018, 43,2 ҳазор дар соли 2019), ки беш аз 87 фоизи онҳо дар соли аввали пас аз хатм бо ҷои кор таъмин карда мешаванд, аз ҷумла ҳамчун муҳоҷири меҳнатӣ дар хориҷа кор пайдо мекунанд. Аммо қисми зиёди хатмкардагони донишгоҳҳо аз рӯи ихтисоси худ кор пайдо карда наметавонанд.

Афзоиши устувори демографияи аввали солҳои 2000-ум дар сатҳи 2,32,4 фоизи солона (солҳои охир ин нишондиҳанда дар сатҳи 2,1 фоиз қарор дошт) рақобати баландро миёни докталабони МТОК-и ҷумҳурӣ дар замони мо таъмин мекунад. Миёни хатмкунандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ талаботи устувор ба дарёфти таҳсилоти олий боқӣ мондааст, аммо ҳадафи фарогирии 30% хатмкунандагони мактабҳо ба муассисаҳои таҳсилоти олий ҳанӯз ба даст наомадааст. Коэффитсиенти фарогирии аҳоли ба маълумоти олий 28%-ро (соли 2016) ташкил дод. Ин омил зарурати тақвияти иқтисоду имконоти МТОК ҷумҳуриро барои қабули бештари донишҷӯён ҳам ба ихтисосҳои мавҷуда ва ҳам ба ихтисосҳои нав кушодашаванда ба вуҷуд меорад.

Бозори меҳнат аз таҳсилоти олии касбӣ хатмкунандагони боз ҳам салоҳиятноктарро интизор аст. Ин зарурат дар раванди таълим бештар ҷорӣ намудани машғулиятҳои амалиро тақозо намуда, талаб мекунад, ки ба тағйироти бозори меҳнат тавачҷӯҳи доимӣ дода, ба талаботи нав ба нави бозори меҳнат бо омодагии мутахассисони муносиб посух диҳанд. Вазифаи тезонидани индустрикунонӣ дар ҷумҳурӣ ва ба ин васила гузаштан аз шакли аграрӣ-саноатии рушд ба индустриалӣ-аграрӣ дар назди таҳсилоти олий вазифа мегузорад, ки шумораи ҷойҳоро барои тайёр кардани мутахассисони табиатшиносӣ ва муҳандисӣ афзоиш диҳанд. Баъзе аз барномаҳои МДТ

бакалавриат ва магистратура ба модернизатсия ва актуализатсия ниёз доранд, ки бо иштироки корфармоён бо мақсади тавсеаи таҳсилот ба амалия нигаронида шуда бошанд ва дар самти оmodасозии донишҷӯён таҷдид ва тамдид карда шаванд.

Воқеияти муосири таҳсилоти олии касбӣ аз ҷалби сусти соҳаи соҳибкорӣ (корфармоён) ба раванди таълим шаҳодат медиҳад. Ҷалби волидон ба раванди таълим дар мактабҳои олии аксар маврид тавассути раванди тарбия ва назорат аз болои ҳузури донишҷӯён дар машғулиятҳо кам ба назар мерасад.

5. Таъмини рақобатпазирии мактабҳои олии истифодаи васеи таълими электрониро талаб мекунад. Иваз намудани таҳсилоти ғоибона ба таҳсилоти фосилавӣ дар соли 2017 барои муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ таҳия ва ҷойгир кардани захираҳои электронии таълимиро (ЗТЭ – захираҳои таълимии электронӣ) дар захираҳои интернетии донишгоҳ ҳатмӣ сохт.

Интегратсияи системаи таҳсилоти олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва системаҳои таҳсилоти дигар кишварҳо хусусияти маҳаллӣ дорад, донишгоҳҳои ҷумҳурӣ аз шароити фароҳамовардашуда барои интернатсионизатсияи таълим ба қадри кофӣ истифода намебаранд. Самаранокии барномаҳои татбиқшавандаи дараҷаи бакалавр дар байни донишгоҳҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҷумҳурии Беларус бинобар фарқияти назарраси арзиши солонаи таҳсили як донишҷӯ дар шаҳрҳои Душанбе ва Минск камтар аз 30%-ро ташкил медиҳад. Шартҳои барномаҳои магистрии муштаракӣ таълимӣ, ки дар доираи Донишгоҳи Шабакаи ИДМ ва Донишгоҳи СХШ амалӣ карда мешаванд, нокифояанд. Ҳолатҳои ҷудогонаи зудамалии академӣ дар доираи барномаи Эрасмус+ аз ҷониби макотиби олии кишварҳои Иттиҳоди Аврупо ва шарикони дигар ба мушоҳида мерасанд.

Дар солҳои истиқлолият ҳаракати академии кормандони илмию омӯзгорӣ хеле коҳиш ёфт. Донишгоҳҳо шароити аз зудамалии академии дохили ҷумҳуриявии кормандони илмӣ ва педагогӣ ба таври бояду шояд истифода намебаранд, ки ин ҳолат масъалаи таҳияи механизмҳои фаъолсозии онро ба миён меорад.

Маблағгузорӣ барои зудамалии академии кормандони илмӣ ва омӯзгорӣ ба донишгоҳҳо ва марказҳои илмӣ хориҷӣ нокифоя аст.

Яке аз дастурҳои стратегияи рушди ҷумҳурӣ, ки дар СМР-2030 омадааст, тақвияти ҳамкорӣ дар самти ҳатти Ҷануб-Ҷануб мебошад, ки дар назди ҷомеаи донишгоҳҳои ҷумҳурӣ вазифа мегузорад, то ҳамкориҳои таълимӣ ва илмиро

бо донишгоҳҳо тақвият бахшанд ва марказҳои таҳқиқотӣ дар Осиёи Ҷанубӣ ва Ҷанубу-Шарқ, махсусан дар соҳаҳои техникӣ, муҳандисӣ, технологӣ ва иқтисодӣ бунёд карда шаванд.

III. ТАҲЛИЛИ МУҲИТИ ДОХИЛӢ

Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ҳамчун муассисаи таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки мақоми махсуси «миллӣ» дорад, парчамбардори таҳсилоти олии касбии ҷумҳурӣ ва яке аз донишгоҳҳои пешрафтаи минтақаи Осиёи Марказӣ боқӣ мемонад. Дар баробари бисёр дастовардҳо ва муваффақиятҳо дар донишгоҳ як қатор мушкилот низ мавҷуданд, ки ҳалли онҳо ба рушди он такони ҷиддие хоҳад бахшид. Ҷараёни рушд дар ояндаи наздик ислоҳоти минбаъда ва дигаргунсозии сохтории донишгоҳро дар самти интернационализатсияи он дар назар дорад.

ДМТ дар ҳоле ки ҳамчун донишгоҳи классикӣ (анъанавӣ) боқӣ мондааст, ният дорад, ки худро ба самти донишгоҳҳои бузурги таҳқиқотии миқёси минтақавӣ табдил диҳад ва дар соҳаҳои муайяни таҳқиқот ба донишгоҳи эътирофшудаи илмии сатҳи ҷаҳонӣ табдил ёбад. Дар баробари ин, донишгоҳ масъулияти маркази пешбарандаи тайёр кардани кадрҳои дорои хувияти устувори миллиро бар дӯш дорад.

Ислоҳоти соҳаи маориф низоми таҳсилоти олии касбии ҷумҳуриро низ ба таври назаррас фаро гирифтааст ва идоракунии таҳсилоти олий, ташкил ва маблағгузори таҳқиқоти илмӣ, таҳкими нуфуз ва пешбурди бренди донишгоҳ ислоҳот ва такмили минбаъдаро талаб мекунанд.

Мақтабҳои илмии донишгоҳ, аз қабилӣ ҳалли муодилаҳои дифференциалӣ, механика, физикаи полимерҳо, физикаи назариявӣ, химияи пептидҳо, химияи координатсионӣ, биохимия, ботаника, минералогия, геологияи муҳандисӣ, таърихи халқи тоҷик, забоншиносӣ ва адабиётшиносии тоҷик, забоншиносии араб, ҳиндшиносӣ, адабиёти муосири форсӣ, иқтисоди минтақавӣ, баҳисобгирӣ, иқтисодиёти кишоварзӣ ва рушди устувори иқтисодӣ, ҳуқуқи гражданин, ҳуқуқи ҷиноятӣ на танҳо дар дохили ҷумҳурӣ, балки берун аз ҳудуди он ҳам маъруфият пайдо кардаанд.

ДМТ дар миқёси ҷумҳурӣ ягона донишгоҳест, ки мутахассисони зинаи бакалаврро аз рӯи ихтисосҳои механика, амнияти компютерӣ, метеорология ва иқлимшиносӣ, астрономия, технологияи кимиёвӣ истеҳсоли моддаҳои

ғайриорганикӣ, технологияи химиявӣ барои истеҳсоли моддаҳои органикӣ, илми биомедитсина, бостоншиносӣ, криминалистика, ҳифзи ҳуқуқи муаллиф, забони ҳиндӣ, забони пашту, забони урду, фаъолияти иттилоотӣ ва таҳлилий дар муносибатҳои байналмилалӣ, сиёсати хориҷӣ ва дипломатия, журналистикаи байналмилалӣ, WEB-журналистика, идоракунии сармоягузориҳои хориҷӣ, омор ва кибернетикаи иқтисодӣ маҳсуб меёбад.

Муҳимтарин омилҳои муайянкунандаи рақобатпазирии донишгоҳ дар муҳити пайваста тағирёбанда пешниҳоди таҳсилоти босифат мебошад, ки ба малакаи таҳассуси баланди ҳаёти омӯзгорон, мавҷудияти заминаи моддӣ, барномаҳо барои таълими донишҷӯён, ҳамкориҳои донишгоҳ бо ташкилоту корхонаҳо алоқаманд аст.

Иқтисодии кадрӣ мавҷуда ва инфрасохтори таълимӣ ба ДМТ имкон медиҳад, ки бузургтарин донишгоҳ дар миқёси ҷумҳурӣ боқӣ монад ва минбаъд низ бозори меҳнатро бо мутахассисони баландихтисос, донандагони ҳадди аққал ду забони хориҷӣ ва корбарони пешрафтаи технологияҳои муосири иттилоотӣ дар зиёда аз 100 самти таҳассус, рақобатпазирии дохилӣ ва берунӣ таъмин намояд. Аммо бо назардошти ниёзҳои бозори хидматрасонии таълимӣ, ҳам дар минтақаҳои дохилӣ ва ҳам дар минтақаи Осиёи Марказӣ, инчунин дар асоси татбиқи сиёсати интернационализатсияи донишгоҳ, потенциали татбиқи барномаҳои таълимии бакалавр ва магистр бо забонҳои англисӣ ва забони русӣ боқӣ мондааст.

Бо мақсади мусоидат ба шуғли хатмкунандагон дар соли 2019 дар сохтори донишгоҳи шуъбаи таҷрибаомӯзии донишгоҳ ва кор бо мутахассисони ҷавон ба Маркази рушди касбӣ таъдил дода шуд, ки дар асоси талаботи бозори меҳнат ва рақобат дар бозори мутахассисони дорой маълумоти олий дар назди он вазифаҳои нав гузошта шуд. ДМТ мақоми худро ҳамчун бузургтарин донишгоҳи ҳифз карда, ҳамасола беш аз 4 000 мутахассиси соҳибихтисосро ба бозори меҳнат мебарорад. Масъалаи баланд бардоштани салоҳиятнокии хатмкунандагон самти амалии раванди таълим масъалаи асосии фаъолияти таълимии донишгоҳ мегардад. Ҳалли ин мушкилот бештар аз ташкил ва таҷрибаи донишҷӯён дар корхонаҳо ва ташкили ихтисос вобаста аст. Айни замон ДМТ бо идораю муассисаҳои давлатӣ, корхонаҳо ва ташкилотҳои бахши хусусӣ барои гузаронидани таҷрибаомӯзии донишҷӯён беш аз 100 шартнома дорад. Инчунин ДМТ дар заминаи муассисаҳои тиббӣ кафедраҳои махсусро таъсис дод, ки дар онҳо на танҳо барои донишҷӯёни факултети тиббӣ

таҷрибаомузӣ ташкил карда мешавад, балки таълими таҳқиқоти мукаммали назариявӣ низ ба роҳ монда шудааст. ДМТ яке аз калонтарин донишгоҳҳои чумхурӣ маҳсуб меёбад, ки дар он омӯзгорони оянда низ тайёр карда мешаванд. Айни замон дар заминаи мактабҳои миёнаи шаҳри Душанбе кабинетҳои методӣ ташкил карда шудаанд. Донишгоҳ дар заминаи имконоти худ бо кумаки муассисаҳои бонкӣ синфхонаҳои бонкӣ таъсис додааст. Қадами навбатӣ дар ин самт бояд таъсиси пойгоҳҳои таълимӣ дар заминаи корхонаву ташкилотҳои истеҳсоливу дигар соҳаҳои хоҷагии халқи чумхурӣ, инчунин ҷалби ширкатҳои хусусӣ барои ташкили озмоишгоҳҳои илмӣ ва таълимӣ бошад.

Таъмини донишҷӯён бо хобгоҳҳои бароҳат дар «Шаҳраки донишҷӯён», ҳифзи иҷтимоии онҳо (илова ба стипендияҳои давлатӣ муқаррар намудани стипендияи номӣ, додани имтиёзҳо дар пардохти маблағи таҳсил ба донишҷӯён аз оилаҳои ниёзманд ва ғайра) донишгоҳро барои довталабону донишҷӯёни ватанӣ ва хориҷӣ, аз ҷумла аз кишварҳои Осиёи Марказӣ боз ҳам ҷолибтар мегардонад.

IV. ТАҲЛИЛИ МУҲИТИ БЕРУНА ВА ДОХИЛИ ДАР АСОСИ ТАҲЛИЛИ SWOT

Гурӯҳи корӣ таҳлили муҳити беруна ва дохилии донишгоҳро бо истифода аз усули таҳлили SWOT аз моҳи декабри соли 2020 то январи соли 2021 гузаронид. Таҳлил асосан дар заминаи омӯзиш ва бардошт аз қарорҳои Шӯрои олимони ДМТ дар давраи солҳои 2010-2020, ҳисоботҳои солони ректори донишгоҳ «Дар бораи натиҷаҳои фаъолияти донишгоҳ ва нақшаҳои оянда» дар ҳамин давра сурат гирифт. Аъзоёни гурӯҳи корӣ бо олимони варзида ва кормандони ботаҷрибаи донишгоҳ оид ба мушкилоти мавҷуда ва самтҳои афзалиятноки рушди донишгоҳ як қатор мулоқот доир намуданд. Гурӯҳи корӣ инчунин аз пажӯҳишҳои унвонҷӯёни ДМТ Ситара Ғаниева ва Равшан Абдуллозода истифода намуд. Ҷанбаҳои қавӣ ва заифи донишгоҳ дар ҷадвали 1 оварда шудаанд.

Ҷадвали 1. Ҷанбаҳои қавӣ ва заифи донишгоҳ

Самти фаъолият	Ҷанбаҳои қавӣ	Ҷанбаҳои заиф
----------------	---------------	---------------

<p>Асосҳои институтсионалӣ ва идоракунӣ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ДМТ ягона МТОК Тоҷикистон аст, ки мақоми махсуси миллӣ дорад; - ДМТ ҳамчун донишгоҳи марказии Тоҷикистон мешиносанд; - давлат самтҳои асосии фаъолияти донишгоҳро дастгирӣ мекунад; - банақшагирии стратегии рушди донишгоҳ (истифодаи барномаҳои мақсаднок); - талаботи баланд миёни довталабон, аз ҷумла барои таҳсил тариқи шартнома; - имичи ташкилкунандаи бомуваффақ ва таҷрибаи ғании баргузор намудани симпозиумҳо, конференсҳо, ва фестивалҳои калон, инчунин мактабҳои тобистонаи сатҳи миллӣ ва байналмилалӣ, - риояи таносуби гендерӣ, 	<ul style="list-style-type: none"> - чандир набудани сохтори ташкилӣ-идоракунӣ; - набудани шӯъбаи маркетинг дар сохтори ташкилӣ-идоракунӣ донишгоҳ; -марказонии аз ҳад зиёди идоракунӣ, мураккаб будани тартиби ҳаракати ҳуччатҳо ва ҳуччатгузорӣ, мавҷудияти бюрократия; - набудани назорати лозимаи раванди бо ҷои кор таъминшавии хатмкунандагон ва идоракунӣ рушди касбии онҳо.
	<p>иштироки занон дар тамоми соҳаҳои фаъолияти донишгоҳ</p>	

<p>Фаъолияти таълимӣ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - доираи васеи самтҳои омодаسازی кадрҳо; - доштани таҷрибаи таҳияи барномаҳои таълимии ба амалия нигаронидашуда; - татбиқи силсилаи комили тайёр намудани кадрҳои дорой маълумоти олии (бакалаврият, магистратура, докторантураи PhD); - татбиқи барномаҳои таълимии зинаи бакалавр бо забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ; -мавҷудияти барномаҳои таҳсилоти иловагӣ: пешаздонишгоҳӣ (литсей), аспирантура, ДТИОМТОКҚТ ва иловагӣ (МОЗ, Институти Конфутсий) ва диг. 	<ul style="list-style-type: none"> - таъминоти нокифояи моддию техникий раванди таълим барои ба таври васеъ ба роҳ мондани шаклҳои интерактивии тадрис ва таълим; - сатҳи пасти бали гузариши довталабон ба гурӯҳҳои шартномавии баъзе ихтисосҳо; - фарсуда будани базаи таълимӣ-озмоишгоҳӣ дар баъзе ихтисосҳо; - афзудани сарбории таълимии ҳайати профессорону омӯзгорон; - механизмҳои номукамал ва назорати камсамари сифати таълим; - имкониятҳои маҳдуд барои фириштадани омӯзгорон ба донишгоҳу марказҳои илмӣ пешрафтаи ҷаҳон барои таҷрибаомӯзӣ ва тақмили ихтисос; - рушди нокифояи технологияҳои таълимии ба донишҷӯ нигаронидашуда (интихоби донишҷӯён аз технологияҳои инфиродии таълимӣ) ва диг.
---------------------------------	---	---

<p>Фаъолияти илмӣ инноватсионӣ</p>	<p>-мавҷудияти мактабҳои илмӣ дар самтҳои гуногун; -мавҷудияти марказҳои илмӣ ва таълимӣ-таҳқиқотӣ; -мавҷудияти шӯроҳои диссертатсионии тобеи ҚОА Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин тобеи ҚОА Федератсияи Россия ба байнидавлатӣ (бо</p>	<p>-ҳаҷми ками иҷрои КИТТК (НИОКР) бо дархости корхонаҳо; - заминаи фарсудаи озмоишӣ-техникӣ дар як қатор самтҳои илмӣ; -сатҳи пасти тичоратикунонии натиҷаҳои КИТ-и олимони донишгоҳ;</p>
---	---	--

	<p>Қирғизистон) барои дифои рисолаҳои номзадӣ ва докторӣ дар самтҳои калидии таҳассусҳои илмӣ; -омодасозии мутахассисони таҳассуси олӣ аз рӯи 103 барномаи таълимии зинаи докторантураи PhD; -мавҷудияти китобхонаи илмӣ бо ҳазинаи беш аз 1 млн китобу матбуоти даврӣ; - ҳамкориҳои зич бо пажӯҳишгоҳҳои АМИТ; -ҳамкорӣ бо як қатор донишгоҳу марказҳои илмии пешрафтаи хориҷӣ; -потенсиали ғании иҷрои КИТТК (НИОКР) бо дархости муассисаҳо; -таҷрибаи арзёбии иқтидори захиравии манотиқи кишвар ва таҳияи барномаҳои рушди минтақаҳо.</p>	<p>- кафомондагии мактабҳои илмӣ аз рӯи самтҳои нави илмҳои дақиқ; -фаъолияти сусти чопи мақолаҳои илмӣ ҳайати устодону профессорон дар маҷаллаҳои тақризшавандаи вориди системаи иттилоотӣ таҳлили иқтибосоварии илмӣ Scopus ва Web of Science; - самаранокии нокифояи докторантураи PhD (аспирантура); -рақамикунонии нокифояи захираҳои китобхона, набудани китобхонаи кавии электроние, ки ба ҳамаи устодону профессорон ва донишҷӯёни донишгоҳ ба воситаи интернет дастрас бошад; -номукаммалии ҳазинаи китобхона бо китобҳо ва адабиёти илмӣ, аз ҷумла ба забони давлатӣ.</p>
--	---	---

<p>Фаъолияти байналмилалӣ</p>	<p>-имичи донишгоҳи муваффақ дар миёни кишварҳои Осиёи Марказӣ ва Афғонистон; - мавҷудияти шартнома ва меморандумҳои басташуда бо зиёда аз 280 донишгоҳ ва марказҳои илмӣ хориҷӣ; -татбиқи барномаҳои муштарак таълимии бакалаврият ва магистратура бо донишгоҳҳои хориҷӣ.</p>	<p>- паст гардидани сатҳи донишҷӯи забони русӣ аз рӯи таҳассус дар байни омӯзгорон; - ҳиссаи нокифояи донандагон забони англисӣ аз рӯи таҳассус дар миёни омӯзгорон; -самаранокии пасти барномаҳои муштарак бо шарикони хориҷӣ татбиқшаванда; - ҳаракати академии нокифояи ҳайати омӯзгорону профессорон ва донишҷӯён (ҳам ба хориҷа ва ҳам аз хориҷа).</p>
--------------------------------------	--	---

<p>Таъминоти кадрӣ</p>	<p>-мавҷудияти ҳайати профессорону омӯзгорони баланддараҷа; -сатҳи баланди ташаккули захираи кадрӣ; -дурнамои боло рафтани карера, на танҳо дар доираи донишгоҳ, балки дар дигар донишгоҳу марказҳои илмӣ, инчунин дар мақомоти ҳокимияти давлатӣ; -озмуни баланд барои ишғоли вазифаҳои озодаи донишгоҳ.</p>	<p>-ҷалби ҳарчи бештари ҳайати профессорону омӯзгорон ба раванди таълим дар муқоиса бо фаъолияти илмӣ ва инноватсионӣ; -азкорравию кадрҳои илмӣ ва илмӣ-педагогӣ; - ҳавасмандгардонии нокифоя барои корҳои эҷодӣ; - нобаробарии демографии ҳайати омӯзгорону профессорони унвондор дар сатҳи гурӯҳҳои синнусолӣ; - маоши нисбатан камии ҳайати профессорону омӯзгорон; -норасоии мутахассисони баланддараҷа дар самти</p>
-------------------------------	---	---

		барномасозӣ, системаҳои иттилоотӣ ва технологияҳои рақамӣ.
Таъминоти иттилоотӣ	<ul style="list-style-type: none"> - сатҳи баланди таъминоти донишгоҳ бо компютерҳо; - мавҷудияти донишгоҳи электронии амалкунанда бо ЗЭТ барои муҳассилини шакли фосолавӣ; - дастрасӣ ба шабакаи интернет дар ҳамаи биноҳои таълимӣ, маъмурӣ ва китобхонаҳо; - истифодаи васеи технологияҳои муосири иттилотӣ дар раванди таълим ва ғ. 	<ul style="list-style-type: none"> - набудани шабакаи ягонаи локалии компютерӣ дар донишгоҳ; - ҳамгирии нокифояи ҳамаи интернет-захираҳои донишгоҳ; - таъминоти барномавии нокифояи раванди таълим, коргузори ва дастрасӣ ба фонди китобхона.

<p>Таъминоти моддӣ-техникӣ</p>	<p>- инфрасохтори рушдкарда; - татбиқи босуръати барномаи бунёди пурраи «Шаҳраки донишчӯён»; - мавҷудияти хобгоҳҳо барои донишчӯён, аспирантон ва омӯзгорон;</p>	<p>- фарсудаҷавии ҷисмонӣ ва маънавии иқтидори моддӣ-техникии баъзе сохторҳо; - дурии баъзе хобгоҳҳо аз биноҳои таълимӣ.</p>
	<p>-мавҷудияти иншоотҳои варзишӣ, майдончаҳо ва таҷҳизоти варзишӣ; -пойгоҳҳои таълимии беруназшаҳрӣ (“Такоб” ва “Зиддӣ” дар ноҳияи Варзоб, “Ҷавонӣ” дар минтақаи Ромити шаҳри Ваҳдат, “Шаҳристон” дар ноҳияи Фархор); -ҳавасмандӣ ва дастгирии корхонаҳо барои нигоҳ доштан ва тақвияти базаи таълимӣ-озмоишгоҳии донишгоҳ ва ғ.</p>	
<p>Молия</p>	<p>-мавҷудияти маблағгузориҳои давлатӣ; -афзоиши воридоти маблағ аз ҳисоби татбиқи барномаҳои таълимӣ, аз ҷумла аз содироти хизматрасониҳои таълимӣ ва ғ.</p>	<p>-зарурати маблағгузориҳои бунёду сохтмони пурраи «Шаҳраки донишчӯён»; - тичоратикунониҳои заифи натиҷаҳои КИТ; - номукаммалии банақшагирии молиявӣ.</p>

Баҳогузори ба омилҳои гуногуни таъсиргузор дар рушди донишгоҳ ва хатарҳои таҳдидкунанда дар ҷадвали 2 оварда шудаанд.

Ҷадвали 2. Омилҳои таъсиргузор ва хатарҳо

Самти фаъолият	Имконот	Таҳдидҳо
----------------	---------	----------

<p>Асосҳои институтсионалӣ ва идоракунии</p>	<p>-дастгирии давлатӣ ба донишгоҳе, ки муассиси он Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад; - бастании созишномаҳо оид ба шарикӣ стратегӣ бо вазорату корхонаҳои ҷумҳурӣ, ширкатҳои азим ва дигар корхонаву муассисаҳо.</p>	<p>-бозгашт ба низомии таҳсилоти собиқ; - рушди нокифояи механизмҳои ҳамкориҳои бахши воқеии иқтисодиёт бо макотиби олий дар самтҳои таълимиву инноватсионӣ.</p>
<p>Фаъолияти таҳсилотӣ</p>	<p>- афзудани теъдоди қабул ба ихтисосҳои талаботдошта; - афзудани талабот ба</p>	<p>- сатҳи нисбатан пасти омодагии докталабон; - шиддати рақобат дар бозори хизматрасониҳои</p>

	<p>хатмкунандагони ихтисосҳои равияи илмҳои дақиқ ва табиатшиносӣ; - ҷалби корфармоён ба ташаккули салоҳиятнокӣ ва баҳогузориҳои сифати барномаҳои таълимӣ.</p>	<p>таълимии Тоҷикистон аз ҷониби МТОК пешрафтаи ҷаҳон; - паст гардидани теъдоди қабули докталабон ба баъзе ихтисосҳо бо сабабҳои ғайрибозорӣ.</p>
<p>Фаъолияти илмӣ - инноватсионӣ</p>	<p>- иштироки донишҷуён, муҳаққиқон ва ҳайати профессорону омӯзгорон дар озмунҳои илмӣ ва дарёфти грантҳо; - тавсеаи бозори (афзоиши талабот ба) таҳқиқотҳои илмӣ-техникӣ, таҳқиқоти сотсиологӣ, хизматрасониҳои консалтингӣ ва иттилоотӣ; - татбиқи ҳадафи чоруми стратегӣ – саноатикунони босуръати иқтисодиёт.</p>	<p>- афзоиши рақобат дар бозори хизматрасониҳои инноватсионӣ ва ворид гардидани марказҳои таҳқиқотии хоричӣ ба бозори ватанӣ.</p>

Фаъолияти байналмилалӣ	- мавҷудяти шабакаи васеи робитаҳои байналмилалӣ.	- фарқияти сатҳ ва сифати технологияву инноватсияҳои таҳсилоти ватанӣ аз ҷаҳонӣ
Таъминоти кадрӣ	-даъвати устодони соҳибзабон аз хориҷи кишвар ба кор; - даъвати олимони варзида ба мақсади бунёди мактабҳои нави илмӣ ва заминагузори самтҳои таҳқиқотӣ.	-кӯчидани олимони ҷавон ба давлатҳои хориҷӣ; -бахри фаъолият ба дигар соҳаҳои иқтисодиёт рафтани кормандону омӯзгорони донишгоҳ; - механизмҳои заифи ҳавасмандгардони ҲПО.
Таъминоти иттилоотӣ	- дастрасии васеъ ба таъминоти барномавӣю технологияҳои компютери муосир.	-рақобати баланд дар бозори таҳсилоти электронӣ.
Таъминоти моддӣ-техникӣ	-маблағгузори давлатии таъминоти моддӣ-техникии	- дар натиҷаи инфлятсия қисман беқурб гардидани
	донишгоҳ; -татбиқи барномаҳои рушди соҳаи маориф, ки аз ҷониби созмонҳои байналмилалӣ маблағгузорӣ карда мешаванд; - ҳавасмандии бизнес барои муаррифии худ дар донишгоҳ ба василаи тақвиятбахшии заминаи таълимӣ-озмоишӣ.	пасандозҳои молиявӣ; -бухрони иқтисодӣ. ҳавасмандӣ ва дастгирии корхонаҳо барои нигоҳ доштан ва тақвияти базаи таълимӣ-озмоишгоҳии донишгоҳ ва ғ

Молия	-мавҷудияти заминаи қонунгузорӣ барои созмон додани корхонаҳои хурди инноватсионӣ дар назди донишгоҳ; -дастгирии молиявии соҳибқори бузург.	- кам гардидани даромади пулӣ аз ҳисоби дохилшавии донишҷӯёни хориҷӣ; - суғурта гардидани қобилияти пардохтпазирии аҳоли; -маблағгузори маҳдуди мавзӯҳои КИТ-ии фармоишӣ дар ИИТ ДМТ
--------------	--	--

Ба омилҳои муҳити беруна, ки метавонанд ба фаъолияти донишгоҳ таъсири манфӣ расонанд, инҳоро метавон нисбат дод:

- шиддат ёфтани рақобат аз ҷониби МТОК Россия ва Хитой барои ҷалби довталабони болаёқат;
- ҳиссаи калони аҳолии кишвар, ки имкони молиявии пардохти маблағи таҳсили фарзандро дар шубҳаи шартномавии донишгоҳ надоранд;
- номукамалии бозори меҳнат, мавҷуд будани ҳолатҳои қабули ҷавонон ба кор на аз рӯи ченақҳи касбият ва салоҳиятноки.

Дар асоси таҳлили гузаронидашуда проблема ва вазифаҳо, ки дар назди донишгоҳ меистанд, сохторбандӣ шуда, роҳҳои ҳалли онҳо бо назардошти захираҳои мавҷуда муайян карда шуданд. Самтҳои афзалиятноки рушди донишгоҳ ва чораҳои татбиқи онҳо дар ҷадвали 3 ифода гардидаанд.

Ҷадвали 3. Самтҳои афзалиятноки рушди донишгоҳ ва чораҳои татбиқи онҳо

САМТҲОИ ФАЪОЛИЯТ	ИСТИФОДАИ ПАҲЛУҲОИ ҚАВӢ	МИНИМИЗАТСИЯИ ПАҲЛУҲОИ ЗАИФ
Асосҳои институт-сионалӣ ва идоракунии	- воридсозии инноватсияҳо дар раванди таълим, ташкили корҳои илмӣ, таҷҳизонидани	-беҳинсозии сохтори ташкилӣ-идоракунии донишгоҳ, таҳияи барномаҳои рушди сохторҳо
	озмоишгоҳҳо, сохтори донишгоҳ ва ғ.	ва самтҳои алоҳидаи фаъолият.

<p>Фаъолияти таҳсилотӣ</p>	<p>- оmodасозии мақсадноки (фармоиши давлатӣ) кадрҳо барои мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳои бучетӣ, инчунин оmodасозии кадрҳо бо фармоиши корфармоён /волидайн тибқи шартнома; - зиёд намудани шумораи кафедраҳои тахассусӣ дар заминаи муассисаҳои тиббӣ ва бунёди клиникаи донишгоҳӣ;</p> <p>-иштирок дар барномаҳои комплекси таҳсилот бефосила (ТИК ва курсҳои кутоҳмуддат);</p> <p>-роҳандозии барномаҳои таълимии балалавриат ва магистратура таҳсилоташон бо ду забон (тоҷикӣ-русӣ, тоҷикӣ-англисӣ ва ғ.).</p>	<p>-баланд бардоштани самаранокии барномаҳои таҳсилотии шабакавӣ; - тавсеаи имконоти ЗЭТ;</p> <p>-фаъолсозии шаклҳои фосилавии таълим;</p> <p>- рушди барномаҳои тақмили ихтисос ва бозомӯзии ҳайати омӯзгорону профессорон;</p> <p>- зиёд кардани барномаҳои таълимии дараҷаи бакалавр ба забони англисӣ;</p> <p>-ташкили барномаҳои таълимии магистратура бо забонҳои русӣ ва англисӣ; - таъсиси кафедраҳои нав (иқтисодиёти инноватсионӣ, идоракунии давлатӣ, рушди босубот, иқтисоди минтақа ва ғ.).</p>
-----------------------------------	--	--

<p>Фаъолияти илмӣ инноватсионӣ</p>	<p>- афзун кардани ҳаҷм ва зиёд кардани номгӯи корҳои илмӣ таҳқиқотӣ, ки ба манфиати соҳаҳо, корхонаҳо ва минтақаҳои ҷудогонаи ҷумҳурӣ нигаронида шудаанд;</p> <p>- татбиқи низоми қабули электронии мақолаҳои илмӣ ба силсиламаҷаллаи «Паёми ДМТ»;</p> <p>- ташкил ва гузаронидани олимпиадаи байналмилалии донишҷӯён аз фанни физика (дар ду сол 1 маротиба);</p> <p>- татбиқи ҳадаф ва вазифаҳои “Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму</p>	<p>-кушодани шӯроҳои диссертатсионии нав;</p> <p>-ворид гардидани маҷаллаи «Паёми ДМТ» ба рӯйхати маҷаллаҳои тақризшавандаи системаи иттилоотию таҳлили иқтибосоварии илмии Scopus ва Web of Science;</p> <p>-фаъолгардонии хизматрасониҳои илмиву иттилоотӣ, инноватсионӣ, машваратӣ, сотсиологӣ ва таълимӣ дар бозори Тоҷикистон ва минтақаи Осиёи Марказӣ;</p> <p>-ҷоннок кардани фаъолияти парки технологӣ дар самти татбиқи корҳои илмӣ таҳқиқотии ҲПО.</p>
	<p>маориф, солҳои 2020-2040”</p> <p>-таҳия ва таълифи фарҳангҳои истилоҳотии бисёрзабонаи соҳавӣ ва ғ.</p>	

Фаъолияти байналмилалӣ	<p>-роҳандозии барномаҳои муштарак таҳсилоти зинаи докторантураи PhD бо донишгоҳҳои пешсафи ҷаҳон;</p> <p>-ҷалб бештари муҳассилин аз кишварҳои Осиёи Марказӣ, Афғонистон, Покистон, Ҳиндустон, Чин баҳри таҳсил дар зинаи магистратура ва докторантураи PhD;</p> <p>-ҷалби ҳарчи бештари грантҳо, ширкат дар каллоборатсияҳои байналмилалӣ ва ғ.</p>	<p>- тавсеаи татбиқи барномаҳои муштарак таҳсилоти бакалавриат ва магистратура;</p> <p>-тавсеаи ҳаракати академикии ҲПО ва донишҷӯён;</p> <p>-ташкил ва баргузор намудани симпозиумҳо, конференсияҳо, семинарҳо ва мизҳои мудаввари байналмилалӣ доир ба масъалаҳои мубрами рушди таҳсилоти оӣ, иқтисодиёти миллӣ, инчунин масоили минтақавӣ.</p>
Таъминоти кадрӣ	<p>- бозомӯзӣ ва баланд бардоштани малакаи тахассусии кормандон дар хориҷи кишвар;</p> <p>- ба вучуд овардани рақобати дохилидонишгоҳӣ;</p> <p>- фароҳам овардани механизмҳои шаффофи рушди касбии мутахассисони ҷавон.</p>	<p>-такмилдиҳии низоми ҳавасмандгардонии моддии ҲПО.</p>
Таъминоти иттилоотӣ	<p>- тавсеаи функсияҳои донишгоҳи электронӣ</p>	<p>- рушди таъминоти компютерӣ ва шабакаҳои компютерӣ.</p>
Таъминоти моддӣ техникӣ	<p>- анҷоми сохтмони кампуси «Шаҳраки донишҷӯён»;</p> <p>-татбиқи «Лоиҳаи таҷҳизонидан ва таъминоти озмоишгоҳҳои илмӣ-таълимии ДМТ бо дастгоҳҳо ва реактивҳо барои солҳои 2021-2025».</p>	<p>- бунёди озмоишгоҳҳои муштарак бо муассисаҳои таълимӣ ва илмӣ ҷумҳурӣ, инчунин ва ширкатҳои пешбар.</p>
Молия	<p>-рушди таҳсилоти иловагии</p>	<p>-татбиқи низоми</p>

	касбӣ ва КИТ-и шартномавӣ.	банақшагирии дарозмуддати молиявӣ.
	ТАТБИҚИ ИМКОНОТ	ПЕШГИРИИ ХАТАРҶО
Асосҳои институтсионалии идоракунии	-рушди кластери таҳсилоти «Донишгоҳи миллии Тоҷикистон»; -беҳинсозии тарҳи идоракунии кафедраҳо, факултетҳо ва донишгоҳ; - пешбурди нуфузи ДМТ.	-такмилдиҳии механизмҳои ҳамкориҳои донишгоҳ бо бахшҳои воқеии иқтисодиёт дар самтҳои таҳсилот ва иноватсия.
Фаъолияти таҳсилотӣ	-диверсификатсияи барномаҳои таълимии асосӣ ва иловагӣ; - аккредитатсияи байналмилалии донишгоҳ (барномаҳои таълимӣ); -такмилдиҳии барномаҳои таҳсилотӣ бо назардошти стандартҳои касбӣ ва талаботи бозори меҳнат.	- тавсеаи доира ва номгуӣ хизматрасониҳои таҳсилотӣ бо мақсади аз ҷиҳати нарх рақобатпазиру бозоргир кардани онҳо; - такмил додани низоми кор бо хонанадағони мактабу коллечҳо.
Фаъолияти илмӣ-инноватсионӣ	-тавсеаи робитаҳои байнидонишгоҳӣ: татбиқи лоиҳаҳои муштарак, истифодаи имконоти кооператсияи илмӣ ва ғ.	-рушди мактабҳои илмӣ; -таъсиси сохторҳои инноватсионии муштарак бо намояндағони доираи соҳибкорӣ.

Фаъолияти байналмилалӣ	-таъсиси факултетҳои муштарак бо донишгоҳҳои хориҷӣ; -таҳияи барномаҳои магистрии MBA; -ташкили барномаҳои махсус дар зинаҳои магистратура ва докторантураи PhD барои устодони макотиби олии Афғонистон ва кишварҳои дигар.	-таҳияи барномаҳои таълимии дорой сартификати байналмилалӣ; -иштироки ҲПО дар лоиҳаҳои минтақавӣ ва ҷаҳонӣ оид ба иқлим, иқтисодиёти сабз, мубориза алайҳи терроризм ва таҳдидҳои замони муосир.
Таъминоти кадрӣ	-балад бардоштани сатҳи касбияти ҲПО.	-татбиқи қоидаҳои шартномаи меҳнати самарабахш бо ҲПО.
Таъминоти иттилоотӣ	-сохтани озмоишгоҳҳои виртуалӣ ва таъминоти барномавии онҳо;	-рушди технологияҳои фосилавии таълимӣ; - балад бардоштани сифати
	-таҳия ва татбиқи 3Dтехнологияҳо дар раванди таълим.	ЗЭТ.
Таъминоти моддӣтехникӣ	-анҷоми пурраи сохтмони «Шаҳраки донишҷӯёни ДМТ» то 40-солагии Истиқлолияти давлатии Тоҷикистон; -азнавсозии пешазмуҳлати базаи моддӣ-техникӣ ва мучаҳҳазнокии раванди таълим.	- зимни баҳрабардорӣ аз дастгоҳу таҷҳизоти нодири илмӣ истифодаи механизмҳои ҳамкориҳои шабакавӣ ва таъсиси марказҳои истифодаи коллективии таҷҳизоти нодир.
Молия	-истифодаи афзалиятҳои конунгузории амалкунанда дар соҳаи танзими низоми таҳсилоти олий ва фаъолияти илмӣ.	-афзун кардани маблағгузории ғайрибуҷетӣ аз ҳисоби ҷалби маблағҳо аз дигар сарчашмаҳо.

V. АФЗАЛИЯТҲОИ СТРАТЕГИЯИ РУШД (дар асоси таҳлили SWOT)

5.1. Маориф

Ҳадафи стратегӣ: Таъмини самаранокӣ ва рақобатпазирии низоми таълимии ДМТ дар асоси равишҳои муосир, аз ҷумла дар асоси:

- ҳамгирии равандҳои илмӣ ва таълимӣ;
- татбиқи пурраи технологияҳои таълими фосолавӣ;
- ташкил ва пешбурди курсҳо ва барномаҳои дахлдори таҳсилоти иловагӣ;
- сохтани абзорҳои пешрафта барои ҷалби довталабони хориҷӣ;
- сохтани воситаҳои пешрафтаи шуғл барои хатмкунандагон;
- сохтани омӯзиши муттасили амалӣ дар ҳама сатҳҳои таҳсилот (бакалавр, магистратура, докторантураи PhD), аз ҷумла барномаҳои таҳсилоти иловагӣ, аз ҷумла дар доираи омӯзиши шабакавӣ ва кооперативӣ.

Афзалиятҳои рушд:

1. Ҷалби довталабон: тавсеаи ҷуғрофия, баланд бардоштани сифати композитсия ва истифодаи асбобҳои муосири ҷаззоб;
2. Шарикӣ стратегӣ ва шабакавӣ бо донишгоҳҳои шарикӣ хориҷӣ ва корфармоён;
3. Равона намудани раванди таълим ба талаботи корфармоён ва стандартҳои касбӣ, инчунин ҳамгироӣ бо раванди илмӣ ва навоарӣ;
4. Системаи пурраи самарабахши шуғли хатмкунандагон;
5. Таъмини самаранокии иқтисодии раванди таълим бидуни аз даст додани сифат;
6. Тавсеаи ҷорӣ намудани технологияҳои санҷиши фосолавӣ;
7. Афзоиши назарраси ҳиссаи даромад аз таҳсилоти иловагӣ, ҷалби донишҷӯён ва довталабони хориҷӣ ба бучаи ДМТ, рушди низоми талабшаванда ва рақобатпазири таҳсилоти иловагии касбӣ.

5.2. Илм ва навоарӣ

Ҳадафи стратегӣ: Баланд бардоштани самаранокии фаъолияти илмию инноватсионӣ дар самтҳои афзалиятноки рушди илм, техника ва технология дар Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Афзалиятҳои рушд

1. Мустаҳкам намудани мавқеи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ҳамчун як маркази пешрафтаи илмӣ дар кишвар ва минтақа.
2. Баланд бардоштани ҳиссаи ҳайати омӯзгорон, докторантҳо ва магистрҳо, ки дар татбиқи таҳқиқоти бунёдӣ ва амалии илмӣ иштирок мекунанд.
3. Фароҳам овардани шароит барои ҷалби сармоягузорӣ ба фаъолияти илмии донишгоҳ. Зиёд кардани шумораи лоиҳаҳо ва барномаҳои илмии маблағгузорӣ тавассути диверсификатсияи даромади буча, аз ҷумла тавассути таҳияи қарордодҳои тиҷорӣ барои пешниҳоди хадмоти техникӣ, гузаронидани таҳқиқоти сотсиологӣ ва маркетингӣ, расонидани хидматҳои экспертӣ ва машваратӣ ва ба ин васила афзоиши ҳаҷми корҳои таҳқиқотӣ ва таҷрибавӣ.
4. Ҳавасмандгардонии рушди самтҳои афзалиятноки таҳқиқотӣ, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои донишгоҳ муайян карда шудаанд, аз ҷумла корҳо оид ба таъминоти моддию техникӣ ва ташкилии таҳқиқоти илмӣ.
5. Афзоиши теъдоди шаҳодатномаҳои муаллифӣ, патентҳо ва наشرҳои илмӣ дар маҷаллаҳои байналмилалӣ бо омили импактӣ, ки ба пойгоҳҳои илмии байналмилалӣ дохил карда шудаанд ва тавассути он мустаҳкам намудани нуфузи байналмилалии илмии донишгоҳ.
6. Татбиқи самарабахши натиҷаҳои таҳқиқот дар раванди таълим ҷиҳати баланд бардоштани сифати таълим.
7. Рушди системаи интиқоли технология.
8. Ҳамоҳангсозӣ ва дастгирии корҳои илмию ихтироъкории олимони Донишгоҳи миллии Тоҷикистон.
9. Рушди таҳқиқоти байнисоҳавӣ ва ташкили дастгирии рақобатии лоиҳаҳои таҳқиқотии байнисоҳавӣ.
10. Дастгирӣ дар татбиқи таҳқиқоти бунёдӣ, амалӣ дар самтҳои афзалиятноки илм ва техника.
11. Ташкили ташҳиси илмӣ барои гузаронидан ва иштирок дар озмунҳои дохилидонишгоҳӣ ва ҷумҳуриявӣ.
12. Аз нав ташкил намудани сохтори қисми илмии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон бо мақсади самараноктар татбиқ намудани фаъолияти инноватсионии олимони донишгоҳ.

5.3. Роҳбарият ва кормандон

Ҳадафи стратегӣ:

Баланд бардоштани самаранокии системаи идоракунии ДМТ тавассути:

1. Истифода ва такмил додани технологияҳои муосири идоракунии стратегӣ, идоракунии сифат;
2. Баланд бардоштани устувории молиявии ДМТ ва самаранокии иқтисодии равандҳои асосӣ.

Афзалиятҳои рушд:

1. Такмили системаи идоракунии ва банақшагирии (амалиётӣ ва стратегӣ);
2. Рушди захираҳои инсонӣ;
3. Таҳияи системаи муассири буҷетсозӣ дар асоси воғузур кардани ваколат ва масъулият (буҷаи худтанзимкунӣ). **Ҳадафи стратегӣ:**

1. Таъмини шароити оптималӣ барои таълими донишҷӯён ва кормандони ДМТ бо роҳи пурра ба итмом расонидани сохтмони шахраки ДМТ тибқи стандартҳои байналмилалӣ, инчунин тавассути ҳамкорӣ бо корхонаю ташкилотҳои пешрафта.

2. Такмили шахраки донишгоҳ бо шароити мусоид ва бехатари таълим ва кор;

3. Модернизатсия ва рушди системаҳои иттилоотии ДМТ ва таъмини сифати вазифаҳои хидматрасонӣ барои донишҷӯён ва кормандон дар сатҳи стандартҳои ҷаҳонӣ.

5.4. Инфрасохтор

Ҳадафҳои стратегӣ: фароҳам овардани шароити оптималӣ барои таълим ва фаъолияти донишҷӯён ва кормандони ДМТ бо роҳи пурра ба итмом расонидани сохтмони кампуси “Шахраки донишҷӯёни ДМТ” тибқи стандартҳои байналмилалӣ, ҷалби корхонаву ширкатҳои пешрафта ба ин кор.

Афзалиятҳои рушд:

1. Бунёду азнавсозии “Шахраки донишҷӯёни ДМТ” аз рӯи принсипи фароҳам сохтани шароити бароҳат ва бехатари таҳсил, кор ва фаъолият барои ҳама.

2. Таҷдид ва рушди системаҳои иттилоотии ДМТ ва таъмини сифати баланди хидматрасонӣ ба донишҷӯён ва кормандон мутобиқ ба стандартҳои байналмилалии соҳа.

5.5. Маркетинг, корҳои таълимӣ ва берун аз донишгоҳӣ

Ҳадафи стратегӣ: Сохтани системаи муассири маркетингии ДМТ барои тавсеаи ҳуҷрофия ва қаламрави нуфуз дар минтақаи Осиёи Марказӣ, аз ҷумла Афғонистон, ҷалби маблағҳои иловагӣ барои рушди донишгоҳ.

Афзалиятҳои рушд:

1. Маркетинги самарабахш дар бозори дохилӣ ва минтақавӣ (Осиёи Марказӣ, аз ҷумла Афғонистон), мавқеи фаъол ва пешбурди бренди ДМТ.
2. Рушди фандрайзинг дар асоси ташкили системаи ҳамкорӣ бо хатмкунандагон ва шарикони ДМТ.
3. Таъмини ҳамгирии байналмилалӣ;
4. Баланд бардоштани фарҳанги корпоративӣ.

Чорабиниҳои асосии рушди стратегии ДМТ:

1. Такмили раванди таълим ва ҳамчоякунии он бо истеҳсолот.
2. Таъмини таълимию методӣ, иттилоотӣ ва моддию техникий раванди таълим.
3. Шиддатнокии фаъолияти таҳқиқотӣ ва инноватсионӣ.
4. Таъмини ҳамгирии байналмилалӣ ва байналмилалӣ.
5. Рушди системаи муттасили таҳсил.
6. Баланд бардоштани нерӯи кадрӣ донишгоҳ.
7. Такмил додани системаи идоракунӣ ва буҷаи гуногунҷабҳа.
8. Рушди инфрасохтори донишгоҳ.

VI. ВОСИТА ВА ПРИНЦИПҶОИ АСОСИИ ТАТБИҚИ СТРАТЕГИЯИ РУШДИ ДМТ

Воситаҳои асосии татбиқи Стратегияи рушди ДМТ барои давраи то 2030 инҳоянд:

- ҳамасола харитаҳои роҳ дар самтҳои асосии Стратегияи рушди ДМТ таҳия карда мешаванд;
- назорати иҷрои чораҳои харитаи роҳ;
- таҳлили татбиқи чорабиниҳои солона ва навсозии вазифаҳои соли оянда.

Стратегияи рушд, нақшаи чорабиниҳои солона, таҳлил, татбиқ ва амалигардонии вазифаҳоро барои татбиқи Стратегия бо қарори Шӯрои олимони ДМТ қабул мекунад.

Дар зер принципҳои оварда мешаванд, ки дар ташаккули Стратегияи рушди ДМТ, назорат ва идоракунии он нақши муассир доранд.

1. Принципи тақсимот ба фаъолияти стратегияҳои амалкунанда ва рушд

Ба идора кардани ҳузур дар раванди таҳсилот муносибати протсессӣ ҳос аст, аммо дар идоракунии рушд муносибати лоиҳавӣ ҳос мебошад. Чорабиниҳои, ки баҳри дастгирии равандҳои муосир равона карда шудаанд, набояд ба Стратегияи рушд шомил карда шаванд.

Стратегияи рушд танҳо лоиҳаҳоеро дар бар мегирад, ки ба ҳалли мушкилоти стратегӣ, аз ҷумла навсозии равандҳои асосии донишгоҳ равона шудаанд.

2. Принципи тамаркуз ба ҳалли мушкилоти стратегӣ

Нишондиҳандаҳои асосии Стратегияи рушд дар ҷаласаи стратегӣ ташаккул ва муҳокима карда мешаванд.

Тамоми чорабиниҳои Стратегияи рушд бояд ба ҳалли ҳадафҳои стратегӣ ва татбиқи афзалиятҳои стратегӣ, ки дар асоси таҳлили SWOT муайян шудаанд, равона карда шаванд.

3. Принципи назорат, масъулият ва ҳавасмандгардонӣ

Назорати иҷрои чорабиниҳои дар Стратегияи рушд пешбинигардида аз ҷониби муовинони ректор ба амал бароварда мешавад.

Стратегияи рушд ҳар сол муфассал баён карда мешавад. Муовинони ректор мониторинги доимии иҷрои чорабиниҳои самти худро дар тӯли сол анҷом дода, инчунин пешниҳодҳоро оид ба танзими вақт ва маблағгузори

татбиқи чорабиниҳое, ки дар ҷадвали роҳи Стратегияи рушд дохил карда шудаанд, баррасӣ менамояд.

Барои иҷрои фаъолияти инфиродӣ иҷрокунандагон шахсан масъуланд.

Иҷро кардан / накардани тадбирҳои Стратегияи рушд метавонад аз ҷиҳати моддӣ ва маънавӣ ҳавасманд карда шавад ё ҷазо дода шавад.

4. Принсипи воқуниши саръ

Ҷузъиёти тадбирҳои Стратегияи рушд ва ҳаҷми маблағгузорӣ метавонанд дар ҷараёни татбиқи онҳо дар асоси таҳлили амалии тағйирот дар муҳити беруна ислоҳ карда шаванд. Қарор дар бораи тағйир додани тафсилот ё ҳаҷми маблағгузорӣ аз ҷониби Шӯрои олимони ДМТ қабул карда мешавад.

5. Принсипи ҳисоботӣ

Натиҷаҳои татбиқ, натиҷаҳои асосӣ ва инчунин натиҷаҳои мобайнии татбиқи Стратегияи рушд бояд дар бахшҳои сохторӣ ва дар Шӯрои олимони ДМТ муаррифӣ ва муҳокима карда шаванд.

Чадвали роҳҳои татбиқи чорабиниҳои калидии рушди стратегияи ДМТ

№ р/т	Номгӯи чорабинӣ	Муҳлати татбиқ	Масъулин	Нишондодҳои самаранокӣ ва натиҷаҳои интизорӣ
Такмили раванди таълими дар бозори меҳнат мутобиқкунонидашуда				
1.1.	Татбиқи оmodасозии мақсадноки кадрҳо (буҷетӣ) барои мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳои буҷетӣ, инчунин оmodасозии мақсадноки кадрҳо дар гурӯҳҳои шартномавӣ барои самти соҳибкорӣ	Солҳои 2021-2025	Муовини аввал, муовини ректор оид ба таълим, деканҳои факултетҳо	- таъмини 100% -и хатмкунандагон бо ҷойи кор аз рӯи ихтисос.
1.2.	Таъсиси кафедраҳои тахассусӣ дар муассисаҳои тиббӣ	Солҳои 2021-2023	Муовини аввал, муовини ректор оид ба таълим, декани факултети тиббӣ	- ташкили машғулиятҳои амалӣ; - ба итмом расонидани корҳои дипломӣ;
1.3.	Иштирок дар барномаҳои ҳамачонибаи мақсадноки таҳсилоти давомдор (МИК ва курсҳои кӯтоҳмуддат);	Солҳои 2021-2025	Муовини аввал, муовини ректор оид ба таълим, директори ДТИОМТОКЧТ, директори литсейи ДМТ	- бастании шартномаҳо бо донишгоҳҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ташкили курсҳои такмили ихтисос; - бастании шартномаҳо бо вазорату идораҳои давлатӣ, ширкатҳои калон, ассотсиатсияҳои соҳибкорон (ассотсиатсияҳои соҳавӣ) барои ташкили курсҳои такмили ихтисос ва бозомӯзии кадрҳо;

				- тавсеаи самти курсҳои омодагӣ барои қабул ба донишгоҳ;
1.4.	Кушодани гурӯҳҳои омӯзиши забони ўзбекӣ барои	Солҳои 2021-2025	Муовини аввал, муовини ректор оид	- қабули на камтар аз 800 донишчӯ аз Ўзбекистон дар 1 сол;
	шаҳрвандони Ўзбекистон		ба таълим, муовини ректор оид ба робитаҳои байналмилалӣ	
1.5	Кушодани гурӯҳҳои омӯзиши дузабона (тоҷикӣ-русӣ, тоҷикӣ-англисӣ ва ғ.)	Солҳои 2021-2025	Муовини аввал, муовини ректор оид ба таълим, деканҳои факултетҳо	- татбиқи таҳсилоти дузабона дар зиёда аз 20 ихтисоси омӯзишӣ
1.6.	Баланд бардоштани сатҳи барномаҳои таълимии дараҷаи бакалавр бо забони англисӣ	Солҳои 2021-2025	Муовини аввал, муовини ректор оид ба таълим, деканҳои факултетҳо	- ҳар сол татбиқи 2 барномаи таълимӣ бо забони англисӣ дар

1.7.	Таҳияи барномаҳои магистрӣ бо забони англисӣ	Солҳои 2021-2025	Муовини аввал, муовини ректор оид ба таълим, деканҳои факултетҳо	- ҳар сол татбиқи як барномаи таълимӣ бо забони англисӣ
1.8	Мусоидат дар тавсеаи потенциали кадрӣ дар донишгоҳҳо ва муассисаҳои давлатии вилоятҳои шимолии Афғонистон	Солҳои 2021-2025	Муовини ректор оид ба робитаҳои байналмилалӣ	- бастанӣ созишномаҳои ҷадид бо донишгоҳҳои Афғонистон ва фаъолсозии татбиқи созишномаҳои мавҷуда; - қабули на камтар аз 100 нафар шаҳрвандони Афғонистон ба магистратура дар як сол; - ҳар сол қабул кардани на камтар аз 10 нафар шаҳрвандони Афғонистон ба докторантураи PhD
1.9.	Мусоидат дар ташаккули нерӯи кадрӣ донишгоҳҳои Ўзбекистон	2021-2025	Муовини ректор оид ба робитаҳои	- бастанӣ шартномаҳои ҷадид бо донишгоҳҳои Ўзбекистон ва фаъолгардонии
	бо гурӯҳҳои таълими забони тоҷикӣ		байналмилалӣ	татбиқи созишномаҳои мавҷуда; - қабули на кам аз 40 нафар шаҳрванди Ўзбекистон ба магистратура ҳар сол; - ҳар сол қабул кардани на кам аз 4 шаҳрванди Ўзбекистон ба докторантураи PhD
2	Таъмини таълимию методӣ, иттилоотӣ ва моддию техникий раванди таълим			

2.1	Тавсеаи вазифаҳои донишгоҳи электронӣ	Солҳои 2021-2025	Муовини аввал, муовини ректор оид ба таълим, муовини ректор оид ба илм ва инноватсия, МТИваТФ	<ul style="list-style-type: none"> - таҳияи кантентҳои таълимии ба шароити муосир - рақамӣ кардани китобҳои дарсӣ, васоити таълимӣ ва монографияҳо аз ҷониби муаллифони ДМТ, ки дар тамоми давра бо забони тоҷикӣ нашр шудаанд; - ҳамгироии пойгоҳи китобхонаи электронии донишгоҳ дар Интернет, ҷорӣ намудани корти электронии китобхона барои донишҷӯён ва ҳайати омӯзгорони донишгоҳ.
2.2.	Рушди таъминоти компютерӣ	ҳамасола	Муовини аввал, муовини ректор оид ба таълим, МТИваТФ	-ҳар сол 10 фоиз таҷдид кардани парки компютерӣ;
2.3.	Рушди шабакаҳои компютерӣ	соли 2021	Муовини аввал, муовини ректор оид ба таълим, муовини ректор оид ба илм ва инноватсия,	<ul style="list-style-type: none"> - ташкили шабакаи ягонаи компютерии умумичаҳонӣ; - таъмини дастрасии захираҳои электронии ДМТ барои ҳамаи донишҷӯён ва ҳайати омӯзгорон;
			МТИваТФ	

2.4.	Бунёди озмоишгоҳҳои виртуалӣ ва таъминоти барномавии онҳо	ҳамасола	Муовини аввал, муовини ректор оид ба таълим, муовини ректор оид ба илм ва инноватсия, МТИваТФ	<ul style="list-style-type: none"> - ташкили на камтар аз 1 озмоишгоҳ дар як сол; - баланд бардоштани сифати ЗЭТ;
2.5.	Таҳия ва татбиқи 3D-технологияҳо дар раванди таълим	ҳамасола	Муовини аввали ректор оид ба таълим, муовини ректор оид ба илм ва инноватсия, МТИваТФ	- таҳияи моделҳои 3D ва истифодаи онҳо дар раванди таълим
2.6.	Рушди технологияҳои таълимии фосилавӣ	ҳамасола	Муовини аввал, муовини ректор оид ба таълим, муовини ректор оид ба илм ва инноватсия, муовини ректор оид ба корҳои иқтисодӣ ва масоили иҷтимоӣ, МТИваТФ	<ul style="list-style-type: none"> - зиёд кардани контингенти донишҷӯёни таҳсилоти фосилавӣ; - хариди нармафзори литсензиядор

2.7.	Таъсиси озмоишгоҳҳои муштаракӣ таълимӣ ва илмӣ бо муассисаҳои илмӣ ва таълимии ҷумҳурӣ ва ширкатҳои муваффақ	ҳамасола	Муовини аввал, муовини ректор оид ба таълим, муовини ректор оид ба илм ва инноватсия,	- кушодани на камтар аз 1 лаборатория дар як сол;
------	--	----------	---	---

			муовини ректор оид ба корҳои иқтисодӣ ва масоили иҷтимоӣ, МТИ ва ТФ	
2.8.	Истифодаи ҳамгироии механизмҳои байнишабакавӣ ва марказҳои истифодаи дастаҷамъона аз дастгоҳҳои беназири илмӣ	Солҳои 2021-2025	Муовини аввал, муовини ректор оид ба таълим, муовини ректор оид ба илм ва инноватсия, муовини ректор оид ба корҳои иқтисодӣ ва масоили иҷтимоӣ МТИ ва ТФ	- баланд бардоштани сифати раванди таълим ва сатҳи таҳқиқоти илмӣ тавассути истифодаи механизмҳои пайвастишавӣ, марказҳои муштарак ва таҷҳизоти беназири илмӣ
3.	Интенсификатсияи фаъолияти илмӣ-таҳқиқотӣ ва инноватсионӣ			

3.1.	Дастгирии мактабҳои мавҷуда ва рушди мактабҳои нави илмӣ (самтҳо)	Солҳои 2021-2025	Муовини ректор оид ба илм ва инноватсия,	- зиёд кардани шумораи корҳои чопӣ дар маҷаллаҳо, ки дар системаҳои иттилоотӣ таҳлилии иқтибосҳои илмӣ Scopus ва Web of Science индексатсия карда мешаванд; - афзоиш додани таҳқиқоти шартномавии иқтисодӣ.
3.2.	Афзоиши ҳаҷм ва рӯйхати лоиҳаҳои таҳқиқотӣ, ки бо фармоиши иттиҳодияҳои истеҳсолкунандагони мол, корхонаҳои мушаххас ва минтақаҳои алоҳидаи ҷумҳурӣ	Солҳои 2021-2025	Муовини ректор оид ба илм ва инноватсия	-10% афзоиш додани ҳаҷм ва рӯйхати корҳои таҳқиқотӣ, ки тибқи шартномаҳои хоҷагӣ анҷом дода шудаанд; - иштироки донишҷӯён ва аспирантҳо дар корҳои илмию таҳқиқотӣ, гузаронидани пурсишҳои сотсиологӣ.
	амалӣ карда мешаванд.			
3.3.	Баланд бардоштани сифати фаъолият дар пешбурди хадамоти илмӣ, инноватсионӣ, машваратӣ ва таълимӣ дар бозорҳои дохилӣ ва байналмилалӣ	Солҳои 2021-2025	Муовини ректор оид ба илм ва инноватсия, муовини ректор оид ба робитаҳои байналмилалӣ	- баланд бардоштани самаранокии иштирок дар намоишгоҳҳо ва конфронсҳо.

3.4.	Тавсеаи муносибатҳои байнидонишгоҳӣ, истифодаи имконоти кооператсияи илмӣ.	Солҳои 2021-2025	Муовини ректор оид ба илм ва инноватсия, муовини ректор оид ба робитаҳои байналмиллалӣ	- таҳкими ҳамкорӣ бо донишкадаҳо ва марказҳои илмии Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон ва дигар академияҳо; - татбиқи лоиҳаҳои муштарак дар доираи АДАО, АДО, МАШП, инчунин дар доираи созишномаҳо бо дигар муассисаҳои таълимии хориҷӣ ва марказҳои илмии хориҷӣ.
3.5.	Таъсиси сохторҳои муштаракӣ инноватсионӣ ва паркҳои технологӣ бо ширкатҳои хориҷӣ	Солҳои 2021-2025	Муовини ректор оид ба илм ва инноватсия, муовини ректор оид ба робитаҳои байналмиллалӣ, деканҳои факултетҳо	- ташкили технопаркҳо ва боғҳои инноватсионӣ; - ташкили бизнес-инкубаторҳо; - ташкили лабораторияҳо дар ҳамкорӣ бо ширкатҳои хориҷӣ.
4.	Таъмини ҳамгироии байналмиллалӣ ва интернационализатсия			
4.1.	Баланд бардоштани таҳассус ва салоҳияти кормандон ва муаллимоне, ки дар лоиҳаҳои байналмиллалӣ ҷалб шудаанд	Солҳои 2021-2025	Муовини ректор оид ба робитаҳои байналмиллалӣ	- баланд бардоштани салоҳияти касбии ҳайати омӯзгорон (салоҳиятҳои забонӣ ва коммуникатсионӣ, саводнокии иттилоотӣ, фаъолияти лоиҳа ва ғ.)

4.2.	Иштирок дар лоиҳаҳои байналмилалӣ дар соҳаи маориф, илм ва инноватсия	Солҳои 2021-2025	Муовини ректор оид ба робитаҳои байналмилалӣ	- татбиқи барномаҳо ва лоиҳаҳои муштаракӣ таълимӣ (шабакавӣ ва байнисоҳавӣ) бо донишгоҳҳои хориҷӣ
4.3.	Чалби дастгирии грантӣ дар самти зудамалии академӣ (донишҷӯён ва ҳайати омӯзгорон)	Солҳои 2021-2025	Муовини ректор оид ба робитаҳои байналмилалӣ	- афзоиши ҳаракати академии донишҷӯён ва ҳайати омӯзгорон
4.4.	Фаъолкунонии тақвияти ҳузури донишгоҳ дар Интернет	ҳамасола	Муовини ректор оид ба илм ва инноватсия, маркази иттилоотӣ таҳлилӣ	-навсозии мунтазами маълумот дар сайти донишгоҳ бо се забон (тоҷикӣ, русӣ, англисӣ);
4.5.	Тавсеаи ҳузури донишгоҳ дар Интернет	Солҳои 2021-2025	Муовини аввал, муовини ректор оид ба таълим, муовини ректор оид ба илм ва инноватсия, муовини ректор оид ба робитаҳои байналмилалӣ, МТИ ва ТФ	-Сохтани саҳифаҳои вебсайти донишгоҳ бо забонҳои чинӣ, форсӣ, арабӣ, фаронсавӣ ва олмонӣ (ҷойгиркунии маълумоти асосӣ); -Сохтани саҳифаи расмии ДМТ дар шабакаҳои иҷтимоии Facebook, Instagram, Twitter; - гузаронидани мукотибаи расмии ҳамаи бахшҳои сохтори донишгоҳ ба ...@tnu.tj
5	Рушди захираи кадрӣ донишгоҳ			
5.1.	Таъмини мутахассисони ҷавон	Солҳои 2021-2025	Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсус, деканҳои	- расонидани синни миёнаи ҳайати омӯзгорон ба ___ сол

			факултетҳо, мудирони кафедраҳо	
5.2.	Такмили системаи ҳавасмандкунии ҳайати омӯзгорон ва кормандон	Солҳои 2021-2025	Сардори ШКваКМ, иттифоқи касаба	-ташкил ва гузаронидани озмунҳо: «Омӯзгори беҳтарини ДМТ», «Беҳтарин олими ДМТ», «Беҳтарин муҳаққиқи ҷавони ДМТ», «Мушовири беҳтарин», «Куратори беҳтарин», «Донишҷӯи беҳтарин» ...
5.3.	Баланд бардоштани сатҳи таҳассусии ҳайати омӯзгорони ДМТ, омӯзгорони литсей	Солҳои 2021-2025	Муовини ректор оид ба робитаҳои байналмилалӣ, директори ДТИОМТОКЧТ, мудирони кафедраҳо	- даъвати олимон ва мутахассисони варзидаи Тоҷикистон, инчунин аз кишварҳои хориҷӣ; - гузаштани курсҳои тақмили ихтисос дар донишгоҳҳои пешрафтаи ҷаҳон

5.4.	Такмили системаи мониторинги самаранокии фаъолияти ХУП	Солҳои 2021-2025	Сардори РКваKM, сардори раёсати таълим, мудирӣ шӯбаи мониторинги сифати таълим, мудирӣ шӯбаи илм, мудирӣ шӯбаи инноватсия, мудирони шӯбаҳо	- афзоиши музди меҳнат бо ноил шудан ба нишондиҳандаҳои мушаххаси корҳои илмию педагогӣ, таълимӣ ва беруназсинфӣ.
5.5.	Тарғиби нуфузи ДМТ	Солҳои	Муовини аввал,	- муаррифии барномаҳои таълимии ДМТ дар
		2021-2025	муовини ректор оид ба таълим, муовини ректор оид ба илм ва инноватсия, муовини ректор оид ба робитаҳои байналмилалӣ, муовини ректор оид ба масъалаҳои иқтисодӣ ва иҷтимоӣ	байни мактаббачагон ва хатмкунандагони коллеҷҳо дар тамоми минтақаҳои ҷумҳурӣ; - иштирок дар конфронсҳои байналмилалӣ, намоишгоҳҳои таълимӣ бо маърузаҳо ва презентатсияҳо.

6	Такмил додани системаи идоракуни ва бучаи гуногунҷабха			
6.1.	Таҳияи системаи муассири идоракунии стратегияи донишгоҳ бо назардошти пайдоиши технологияҳои нави менеҷмент ва усулҳои стратегия, аз ҷумла технологияҳои дурандешӣ	Солҳои 2021-2025	Муовинони дахлдори ректор	- гузаронидани ҷаласаҳои стратегӣ; - таҷдиди Стратегияи рушди ДМТ бо банақшагирии солона
6.2.	Таҳияи расмиёти назорати таҳия, қабул ва татбиқи санадҳои меъёрӣ, барномаҳо, лоиҳаҳо, ки ба ҳамаи соҳаҳои донишгоҳ марбутанд	Солҳои 2021-2025	Муовинони ректор оид ба самтҳои дахлдор, шӯъбаи мониторинги сифати таълим	- иҷрои нишондиҳандаҳои аккредитатсия ва нишондиҳандаҳои мониторинги самаранокии донишгоҳҳо, дигар талаботе, ки давлат нисбат ба донишгоҳҳо гузоштааст.
6.3.	Таъмини иртиботи самарабахши миссия, ҳадафҳои стратегӣ, ҳадафҳо ва афзалиятҳо ба тамоми гурӯҳ ва ҷомеа	Солҳои 2021-2022	Муовини ректор оид ба илм ва инноватсия, деканҳои факултетҳо, шӯъбаи умумӣ, маркази иттилоотӣ ва таҳлили	- ҷорӣ намудани муомилоти дохилии ҳуҷҷатҳои электронӣ; - инъикоси ҳадафҳои стратегӣ, вазифаҳо, афзалиятҳои донишгоҳ ва ҷараёни татбиқи «Стратегияи рушди ДМТ то соли 2030» дар рӯзномаи донишгоҳии «Ба куллаҳои дониш» ва дар сайти расмии донишгоҳ

6.4.	Оптимизатсияи системаи идоракунии ДМТ	Солҳои 2021-2025	Муовини ректор оид ба масъалаҳои иқтисодӣ ва иҷтимоӣ, муовини ректор оид ба самтҳо, шӯъбаи банақшагирӣ	- оптимизатсияи сохторҳои маъмурӣ; - хориҷ кардани такрори функцияҳо; - ҷорӣ намудани технологияҳои муосири идоракунии.
6.5.	Сафарбаркунии захираҳои донишгоҳҳо барои ноил шудан ба нишондиҳандаҳои стратегии рушд	Солҳои 2021-2025	Муовини ректор оид ба масъалаҳои иқтисодӣ ва иҷтимоӣ, мудири шӯъбаи баҳисобгирӣ	- иҷрои нишондиҳандаҳои рушди стратегӣ
7.	Рушди инфрасохтори донишгоҳ			
7.1.	Анҷоми марҳилаи дуҷуми бунёди кампуси “Шаҳраки донишҷӯёни ДМТ”	Солҳои 2021-2025	Муовини ректор оид ба масъалаҳои иқтисодӣ ва	- сохтмони блокҳои «В» ва «С» -и хобгоҳи №8-и донишҷӯёни барои 1096 ҷой; - ба итмом расонидани сохтмон,
			иҷтимоӣ	мучахҳазгардонӣ ва ба истифода додани маҷмааи варзишии дарунӣ бо ҳавзи шиноварӣ;

7.2.	Татбиқи барномаи сарфаи энергия	Солҳои 2021-2022	Муовини ректор оид ба масъалаҳои иқтисодӣ ва иҷтимоӣ	<ul style="list-style-type: none"> - таъмини гармидиҳии марказӣ дар тамоми биноҳои таълимӣ ва хобгоҳҳои донишгоҳ; - ба даст овардани таҷҳизот ва таҷҳизоти махсуси каммасраф; - таъмини равшании қаламрави «Шаҳраки донишҷӯён» ва равшан кардани биноҳо бо истифодаи панелҳои офтобӣ.
------	---------------------------------	------------------	--	--

Динамикаи нишондиҳандаҳои самаранокии рушди донишгоҳ барои солҳои 2021-2025

		Воҳиди ченак	с. 2021	с. 2022	с. 2023	с. 2024	с. 2025
I. Нишондиҳандаҳои сифати фаъолияти таълимӣ (нишондиҳандаҳои мониторинг)							
1.1.	Таносуби шумораи донишомӯзони донишгоҳ аз рӯи барномаҳои магистратура ва докторантураи PhD нисбат ба шумораи умумии донишҷӯёни донишгоҳ	фоиз	8	8	9	9	10
1.2.	Таносуби шумораи умумии донишҷӯёни зинаҳои бакалавриат ва магистратура аз рӯи ихтисосҳои равияҳои илмҳои табиӣ, дақиқ ва риёзӣ нисбат ба шумораи умумии донишҷӯёни донишгоҳ	фоиз	11	12	12	13	14

II. Нишондиҳандаҳои фаъолияти таҳқиқотӣ ва инноватсионӣ (нишондиҳандаҳои мониторинг)							
2.1.	Теъдоди нашри мақолаву дигар асарҳои илмӣ аз ҷониби ҲҶО донишгоҳ дар нашрияҳои дар системаи иттилоотӣ таҳлили иқтибосҳои илмӣ индексатсия карда мешаванд (дар соли ҳисоботӣ):	адад	1700	1830	1965	2100	2220
2.1.1.	-дар ИИИР (РИНЦ) – ба ҳисоби ҳар 100 нафар корманди илмию омӯзгорӣ (дар соли ҳисоботӣ)	адад	130	140	150	160	170
2.1.2.	-дар Scopus ва Web of Science – ба ҳисоби ҳар 100 нафар корманди илмию омӯзгорӣ (дар соли ҳисоботӣ)	адад	5	10	15	20	25
2.2.	Иқтибосовариҳои осори ҲҶО донишгоҳ дар	адад	80	90	100	110	120

	нашрияҳои тақризшаванда: - дар ИИИР (РИНЦ) - ба 100 нафар корманди илмию омӯзгорӣ						
	- дар Scopus ва Web of Science - аз шумораи на камтар аз 100 нафар кормандони илмию педагогӣ	адад	5	8	10	15	20

III. Нишондиҳандаҳои интернационализатсия ва эътирофи байналмилалӣ (нишондиҳандаҳои санҷишӣ)							
3.1.	Ҳаносуби шумораи донишҷӯёни хориҷии зинаҳои бакалавр, мутахассис, магистратура нисбат ба шумораи умумии муҳассилини донишгоҳ	фоиз	2	2	3	4	5

3.2.	Шумораи профессорон, омӯзгорон ва муҳаққиқони хориҷӣ, ки дар донишгоҳ на камтар аз 1 семестр кор мекунанд	нафар	26	28	30	34	36
3.3.	Шумораи устодону кормандони донишгоҳ, ки дар хориҷи кишвар аз тақмили ихтисос гузаштаанд	нафар	5	10	12	15	20
IV. Нишондиҳандаҳои устувории молиявӣ-иқтисодии донишгоҳ (нишондиҳандаҳои санҷишӣ)							
4.1.	Ҳиссаи даромадҳои ғайрибучетии донишгоҳ (аз ҳама намуд фаъолият)	фоиз	61,0	61,5	62,0	62,5	63,0
4.2.	Даромади донишгоҳ аз ҳамаи манбаъҳо ба ҳар як корманди илмӣ-омӯзгорӣ дар сол	сомонӣ	75 403,00	79 927,00	84 722,00	89 806,00	95 194,00
4.3.	Таносуби музди меҳнати миёнаи кормандони илмӣ-омӯзгории донишгоҳ нисбат ба музди миёнаи меҳнат дар минтақа (ш. Душанбе)	маротиба	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7

Рӯйхати ихтисораҳо

АБРА– Академияи байналмилалии «Роҳи Абрешим»

АДО – Ассотсиатсияи донишгоҳҳои Осиё

АДАО (ЕАУ) – Ассотсиатсияи донишгоҳҳои Аврусиё

ДМТ – Донишгоҳи миллии Тоҷикистон

ДТИОМТОКҶТ – Донишкадаи такмили ихтисоси омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар назди ДМТ

ЗЭТ – Захираи электронии таҳсилот

ИИИР – индекси иқтибосоварии илмии Россия

ИИТ – Институти илмӣ-тадқиқотии ДМТ

КИП – кормандони илмӣ-педагогӣ

КИТ – корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ

КОА – Комиссияи олии аттестатсионӣ

МВА – магистри бизнес-маъмуриятчигӣ (барномаи таҳсилотӣ)

МИК – маълумоти иловагии касбӣ

МОЗ – Маркази омӯзиши забонҳо

МТИваТФ– Маркази технологияҳои иттилоотӣ ва таҳсилоти фосилавӣ

РКваКМ – Раёсати кадрҳо ва корҳои махсус

СДТ – Стандарти давлатии таълим

ҲПО – ҳайати профессорону омӯзгорон

